

T. B. M. M. TUTANAK DERGİSİ

27 nci Birleşim

30 . 6 . 1999 Çarşamba

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	185
II. — GELEN KÂĞITLAR	186
III. — BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	189
A) GÜNDEMĐŞİ KONUŞMALAR	189
1. — İzmir Milletvekili B. Suat Çağlayan'ın, doku grubu bankası ve kemik iliği nakline ilişkin gündem dışı konuşması	189:191
2. — İzmir Milletvekili Suha Tanık'ın, 21-25 Haziran 1999 tarihlerinde Avrupa Konseyi Parlamenterler Asamblesi Olağan Genel Kuruluna ilişkin gündem dışı konuşması	191:192
3. — Ankara Milletvekili Oya Akgönenç Muğisuddin'in, Türkiye'nin Ortaasya Türk cumhuriyetleri ve Keşmir politikaları konusundaki gündem dışı konuşması ve Devlet Bakanı Abdulhaluk Mehmet Çay'ın cevabı	193:195
B) TEZKERELER VE ÖNERGELER	196
1. — Amerika Birleşik Devletlerine gidecek olan Dışişleri Bakanı İsmail Cem'e, dönüşüne kadar, Devlet Bakanı Şükrü Sina Gürel'in vekâlet etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/241)	196
2. — Burkina Faso'ya gidecek olan Devlet Bakanı Mehmet Keçeciler'e, dönüşüne kadar, Devlet Bakanı Yüksel Yalova'nın vekâlet etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/242)	196

3. — Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Mustafa Cumhur Ersümer'in Başkan Yardımcısı olarak görevlendirilmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/243) 196
4. — Avusturya Temsilciler Meclisi Başkanı Neil Andrew'in, beraberinde bir Parlamento heyetiyle ilkemize davet edildiklerine ilişkin Başkanlık tezkeresi (3/244) 197
- C) GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ** 197
1. — İstanbul Milletvekili Azmi Ateş ve 43 arkadaşının, THK yönetimi hakkındaki iddiaları araştırmak amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/19) 197:200
2. — Bartın Milletvekili Cafer Tufan Yazıcıoğlu ve 21 arkadaşının, erozyonun nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/20) 200:201
3. — Sivas Milletvekili Musa Demirci ve 35 arkadaşının, hayvancılık sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/21) 201:203
4. — Bursa Milletvekili Faruk Çelik ve 19 arkadaşının, tarım sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/22) 203:205
5. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, yerel basın sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/23) 205:207
- IV. — SEÇİMLER** 207
- A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM** 207
1. — İçişleri Komisyonunda açık bulunan üyeliğe seçim 207
- V. — SORULAR VE CEVAPLAR** 207
- A) SÖZLÜ SORULAR VE CEVAPLARI** 207
1. — Giresun Milletvekili Turhan Alçelik'in, Giresun İlinin doğal afet bölgesi kapsamına alınıp alınmayacağına ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Devlet Bakanı Abdulhaluk Çay'ın cevabı (6/1) 207:209
2. — İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, Üniversite sınav soru kitapçığının çalınması nedeniyle yürütülen soruşturmaya ilişkin sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Metin Bostancıoğlu'nun cevabı (6/2) 209:210
3. — Bursa Milletvekili Faruk Çelik'in, Bursa İlindeki SSK'ya tâbi sigortalıların sağlık hizmetlerine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sorusu ve Devlet Bakanı Abdulhaluk Çay'ın cevabı (6/3) 210:211
4. — İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, Almanya'da yaşayan Türk vatandaşlarının yurda giriş çıkışlarında karşılaştıkları sorunlara ilişkin Dışişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/4) 212

5. — İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, iç ve dış borç miktarına ve iç borçlanma faiz oranlarına ilişkin Devlet Bakanından (Hikmet Uluğbay) sözlü soru önergesi (6/5)

212

B) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

212

1. — Balıkesir Milletvekili İlyas Yılmazyıldız'ın;

– Buğday taban fiyatının ne zaman açıklanacağına ve silne zararlısı ile yapılacak mücadeleye,

– Hayvancılık sektöründe yaşanan bazı sorunlara,

Şanlıurfa Milletvekili Zülfikâr İzol'un;

– Tarım ürünleri taban fiyatına ve çiftçilerin Ziraat Bankasına olan borçlarının ertelenmesi çalışmalarına,

İlişkin sorusu ve Tarım ve Köyşleri Bakanı Hüsnü Gökalp'in yazılı cevabı (7/55, 56, 60)

212:219

I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 10.00'da açılarak iki oturum yaptı.

1999 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1997 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler ve Kuruluşlar Kesinhesap Kanunu Tasarıları (1/1; 1/2; 1/3, 3/122; 1/4, 3/123) (S. Sayıları : 3, 4, 8, 9) üzerindeki görüşmeler tamamlandı; elektronik cihazla yapılan açık oylamalar sonucunda, kabul edilip kanunlaştıkları açıklandı.

Başbakan Bülent Ecevit, bütçenin kabulü nedeniyle, Genel Kurula bir teşekkür konuşması yaptı.

30 Haziran 1999 Çarşamba günü saat 15.00'te toplanmak üzere, birleşime 16.18'de son verildi.

Murat Sökmenoğlu

Başkanvekili

Sebahattin Karakelle

Erzincan

Kâtip Üye

Levent Mıstıkoğlu

Hatay

Kâtip Üye

II. — GELEN KÂĞITLAR

30 . 6 . 1999 ÇARŞAMBA

Sözlü Soru Önergeleri

1. — Tekirdağ Milletvekili Bayram Fırat Dayanıklı'nın, Tekirdağ'da buğday alımları için geçici alım istasyonları kurulmamasının nedenine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/17) (Başkanlığa geliş tarihi : 25.6.1999)

2. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, İstanbul Üniversitesi Rektörünün usulsüz uygulamalarda bulunduğu iddiasına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/18) (Başkanlığa geliş tarihi : 25.6.1999)

3. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın, Şanlıurfa-Gaziantep otoyolu inşaatına ve Şanlıurfa-Akçakale karayolu projesine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/19) (Başkanlığa geliş tarihi : 25.6.1999)

4. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın, 1999 bütçesinden Şanlıurfa Köy Hizmetlerine ayrılan ödenek miktarına ve bazı köylerinin yol ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından (Mustafa Yılmaz) sözlü soru önergesi (6/20) (Başkanlığa geliş tarihi : 25.6.1999)

5. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın, Şanlıurfa'nın tropikal hastalıklar hastanesi ihtiyacına ve yapımı devam eden devlet hastanesi inşaatına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/21) (Başkanlığa geliş tarihi : 25.6.1999)

6. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın, Şanlıurfa İlinin kültür merkezi ihtiyacına ve turistik değeri olan bazı mağara ve harabelerin restorasyonuna ilişkin Kültür Bakanından sözlü soru önergesi (6/22) (Başkanlığa geliş tarihi : 25.6.1999)

7. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın, Şanlıurfa Havaalanı inşaatı ve iki demiryolu projesine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/23) (Başkanlığa geliş tarihi : 25.6.1999)

8. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın, Toplu Konut İdaresi'nce Şanlıurfa'da uygulamaya konulan konut projesine ilişkin Devlet Bakanından (Sadı Somuncuoğlu) sözlü soru önergesi (6/24) (Başkanlığa geliş tarihi : 25.6.1999)

9. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın, Şanlıurfa Olimpik Stad inşaatına ilişkin Devlet Bakanından (Fikret Ünlü) sözlü soru önergesi (6/25) (Başkanlığa geliş tarihi : 25.6.1999)

10. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar'ın, Harran Üniversitesi Rektörlük binası ve kampüsü inşaatına ilişkin Başbakanından sözlü soru önergesi (6/26) (Başkanlığa geliş tarihi : 25.6.1999)

11. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, yurt dışındaki işçilerimizin sorunlarına ve alınacak önlemlere ilişkin Dışişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/27) (Başkanlığa geliş tarihi : 28.6.1999)

12. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Karadeniz Bölgesinde silah sanayinin teşvik kapsamına alınmasına ve Bafra ve Kavak Organize Sanayi Bölgesine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/28) (Başkanlığa geliş tarihi : 28.6.1999)

Yazılı Soru Önergeleri

1. – Bursa Milletvekili Teoman Özalp'in, basit usulde vergilendirme sistemine ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/105) (Başkanlığa geliş tarihi : 25.6.1999)
2. – Konya Milletvekili Lütfi Yalman'ın, Erdemir'in yeni genel müdürü hakkındaki bazı iddialara ilişkin Devlet Bakanından (Edip Sadfer Gaydalı) yazılı soru önergesi (7/106) (Başkanlığa geliş tarihi : 25.6.1999)
3. – Konya Milletvekili Lütfi Yalman'ın, İstanbul Üniversitesi rektörü veya yönetimi aleyhine açılan davalara ilişkin Adalet Bakanından yazılı soru önergesi (7/107) (Başkanlığa geliş tarihi : 25.6.1999)
4. – Konya Milletvekili Lütfi Yalman'ın, Polatlı İmam Hatip Lisesi Müdürünün öğrencilere şiddet uyguladığı iddiasına ilişkin Millî Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/108) (Başkanlığa geliş tarihi : 25.6.1999)
5. – Konya Milletvekili Lütfi Yalman'ın, usulsüz krediler vererek İnterbank'ın zarar etmesine yol açan iş adamı hakkında işlem yapıp yapılmadığına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/109) (Başkanlığa geliş tarihi : 25.6.1999)
6. – Konya Milletvekili Lütfi Yalman'ın, Kartal İlçe Millî Eğitim Müdürü hakkındaki iddialara ilişkin Millî Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/110) (Başkanlığa geliş tarihi : 25.6.1999)
7. – Konya Milletvekili Lütfi Yalman'ın, İstanbul-Sarıyer'de orman alanında inşa edilen Koç Üniversitesi hakkındaki yargı kararının uygulanıp uygulanmadığına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından yazılı soru önergesi (7/111) (Başkanlığa geliş tarihi : 25.6.1999)
8. – Konya Milletvekili Lütfi Yalman'ın, İstanbul Gazi Mahallesi Mehmetçik İlköğretim Okulu Müdürü hakkında bir soruşturma yapıp yapılmadığına ilişkin Millî Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/112) (Başkanlığa geliş tarihi : 25.6.1999)
9. – Konya Milletvekili Lütfi Yalman'ın, ÖSS'ye başörtüsüyle girişin yasak olup olmadığına ve Kartal Millî Eğitim Müdürü hakkındaki iddialara ilişkin Millî Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/113) (Başkanlığa geliş tarihi : 25.6.1999)
10. – Konya Milletvekili Lütfi Yalman'ın, bir gazetede ki emniyet mensuplarıyla ilgili haberlere ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/114) (Başkanlığa geliş tarihi : 25.6.1999)
11. – Konya Milletvekili Lütfi Yalman'ın, Alevî-Bektaşî Şiirleri Antolojisi adlı kitaba ilişkin Kültür Bakanından yazılı soru önergesi (7/115) (Başkanlığa geliş tarihi : 25.6.1999)
12. – Kırkkale Milletvekili Kemal Albayrak'ın, Kırkkale Ahılı Belediyesine usulsüz memur atandığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/116) (Başkanlığa geliş tarihi : 25.6.1999)
13. – Siirt Milletvekili Ahmet Nurettin Aydın'ın, Fethullah Gülen hakkında bir rapor olup olmadığına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/117) (Başkanlığa geliş tarihi : 25.6.1999)
14. – Diyarbakır Milletvekili Ömer Vehbi Hatipoğlu'nun, MGK'da Fethullah Gülen hakkında bir raporun görüşülüp görüşülmediğine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/118) (Başkanlığa geliş tarihi : 25.6.1999)
15. – İstanbul Milletvekili Süleyman Arif Emre'nin, M.G.K.'na Fethullah Gülen hakkında bir rapor sunulduğu iddialarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/119) (Başkanlığa geliş tarihi : 25.6.1999)

16. – İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın, İstanbul TEM Bahçeşehir ve Çamlıca gişelerine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından yazılı soru önergesi (7/120) (Başkanlığa geliş tarihi : 25.6.1999)

17. – Bayburt Milletvekili Suat Pamukçu'nun, Devletimiz aleyhine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine açılan davalara ilişkin Adalet Bakanından yazılı soru önergesi (7/121) (Başkanlığa geliş tarihi : 25.6.1999)

18. – Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın, eczacıların Bağ-Kur'dan alacaklarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından yazılı soru önergesi (7/122) (Başkanlığa geliş tarihi : 25.6.1999)

19. – Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın, spor ile ilgili kanun tasarı taslaklarına ilişkin Devlet Bakanından (Fikret Ünlü) yazılı soru önergesi (7/123) (Başkanlığa geliş tarihi : 26.6.1999)

20. – Kars Milletvekili Arslan Aydar'ın, Kars SSK Hastanesine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından yazılı soru önergesi (7/124) (Başkanlığa geliş tarihi : 28.6.1999)

21. – Konya Milletvekili Lütfi Yalman'ın, Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde Yüksek Emniyet Şurası oluşturulacağı iddialarına ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/125) (Başkanlığa geliş tarihi : 25.6.1999)

Meclis Araştırması Önergeleri

1. – İstanbul Milletvekili Azmi Ateş ve 43 arkadaşının, THK yönetimi hakkındaki iddiaları araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/19) (Başkanlığa geliş tarihi : 9.6.1999)

2. – Bartın Milletvekili Cafer Tufan Yazıcıoğlu ve 21 arkadaşının, erozyonun nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/20) (Başkanlığa geliş tarihi : 14.6.1999)

3. – Sivas Milletvekili Musa Demirci ve 35 arkadaşının, hayvancılık sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/21) (Başkanlığa geliş tarihi : 15.6.1999)

4. – Bursa Milletvekili Faruk Çelik ve 19 arkadaşının, tarım sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/22) (Başkanlığa geliş tarihi : 15.6.1999)

5. – Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, yerel basın sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İhtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/23) (Başkanlığa geliş tarihi : 17.6.1999)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 15.00

30 Haziran 1999 Çarşamba

BAŞKAN : Başkanvekili Ali İLİKSOY**KÂTİP ÜYELER : Tevhit KARAKAYA (Erzincan), Mehmet AY (Gaziantep)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27 nci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yetersayımız vardır.

Değerli arkadaşlar, bugün çok önemli bir gün; ulusal mücadelede, Atatürk'ün önemle üzerinde durduğu bir ilimizin Anavatan'a katılışının 60 ıncı yıldönümü; yani, uzun mücadeleler sonucunda Anayurt'la buluşan Hatay İlimizin kurtuluşunun 60 ıncı yıldönümüdür; bu günün, Hataylı yurttaşlarımıza ve tüm ulusumuza hayırlı olmasını diliyor; yeniden, bu günün önemini sizlerle paylaşmaktan mutluluk duyduğumu ifade ediyorum. (Alkışlar)

Sayın milletvekilleri, üç arkadaşımıza gündem dışı söz vereceğim.

Konuşma süreleri 5'er dakikadır; hükümetin yanıtı 20 dakikayla sınırlıdır. Gündem dışı söz vereceğim arkadaşlarımızın bu süreleri itibar etmelerini özellikle rica ediyorum.

Gündem dışı ilk söz, doku grubu bankası ve kemik iliği nakliyle ilgili olarak söz isteyen İzmir Milletvekili Prof. Dr. Suat Çağlayan'a aittir.

Buyurun Sayın Çağlayan. (DSP sıralarından alkışlar)

III. — BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**A) GÜNDEM DİŞİ KONUŞMALAR**

1. — İzmir Milletvekili B. Suat Çağlayan'ın, doku grubu bankası ve kemik iliği nakline ilişkin gündem dışı konuşması

B. SUAT ÇAĞLAYAN (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son günlerin gündemine oturmuş olan bir konuda sizlere bilgi sunmak istedim; bu, kemik iliği nakli konusu. Yıllarca bu konuyla uğraşmış bir hekim olarak, bilgi verme sorumluluğunu kendimde buldum; çünkü, kemik iliği naklinin ne olduğu, nasıl yapıldığı, kimlere yapıldığı konusunda çok fazla bilgi yok; hatta, hekimler arasında bile çok geniş bilgilere sahip olmayan arkadaşlarımız var.

Kemik iliği nakli, en son umut olarak yapılan ve riski yüksek hastalıklarda yapılan bir işlem ve özellikle de, herkesin bildiği gibi, lösemide ve bazı tür kanserlerde yapılan, bunun dışında, tala-semi gibi, yani akdenizanemisi gibi bazı hastalıklarda yapılan bir işlem kemik iliği nakli; ama, hangi hastalığa yapılırsa yapılsın, o hastalığın tehlikesinin, riskinin yüksek olması gerekiyor. Örneğin lösemi için -altını çizerek belirtmek istiyorum, herkesin de bunu bilmesi şarttır- her lösemi, kemik iliği nakline gereksinim duymaz; artık, lösemilerin büyük çoğunluğu ilaçla tedavi edilebilmektedir. Özellikle çocukluk çağında görülen ve özellikle de akut lenfoblastik lösemi dediğimiz bir tip lösemi yüzde 70-80 oranında, ilaçla tedavi edilebilmektedir. O nedenle, her lösemiye kemik iliği gereklidir diye bir hava yaratmak, hastalar açısından son derece sakıncalar yaratmaktadır; özellikle bunun altını çizmek istiyorum.

Peki, kemik iliği nakli nasıl yapılmaktadır? Kemik iliği nakli iki tip yapılmaktadır; biri, hastanın kendisinden alınıp kendisine verilerek; diğeri de, bir başkasından alınan kemik iliğini hastaya

vererek yapılmaktadır. "Başkası" kimdir; eğer kardeşse, uyma şansı yüzde 25'tir ve başarı şansı da çok yüksektir. Eğer, doku grubu uyan, kardeş değil de bir başkasıysa, yani, doku grubu uyan bir başkası, bir yabancıysa, uyma şansı son derece azdır; iki üç milyonda 1'dir yüzde 99 uyma şansı, 300 000'de 1'dir yüzde 80 uyma şansı; yani, bir yabancından bulma şansımız son derece zayıf olası-
lık. Ancak, yabancı doku grubunun iş görmesi, yabancından alınan kemik iliğinin zararsız olarak insana transplante edilme şansı çok azdır. Bu, bazı hastalıklarda biraz daha yüksektir; ama, kemik iliği yabancından almıyorsa, genellikle bu şans oldukça düşüktür; yani, kardeş verici olması idealdir.

Dünya ülkeleri, yabancından alınanlarla ne yapıyor; kardeş verici yoksa, uyma şansı zayıf da olsa, umutsuz insana umut vermek için, yabancından kemik iliği nakli yapıyor. Bunu insanlar pek istemiyor; hekimlerin, merkezlerin çok arzu ederek yaptıkları işlem değildir; ama, yapmak zorunda oldukları zaman, yapabilmeleri için de bir banka kurarlar. Bunun adı "kemik iliği bankası" değildir, hep yanlış kullanılıyor; bunun adı "doku grupları veri kayıt sistemidir" bir kayıt sistemidir, bir kayıt bankasıdır. Onun için, dünya ülkeleri bunu yapıyor. Amerika'da 3,5-4 milyon, Avrupa'da 5,5-6 milyon kayıt vardır, yaklaşık 10 milyona yakın bir kayda, büyük merkezlerimiz her an ulaşabilmektedirler.

Bizim de 100-150 000 kaydımız olsa ne olur; tabii iyi olur, 200 000 olsa ne olur; daha da iyi olur, 500 000 de olabilir. Bu, acil değildir; ama, acil olan bir şey vardır... Bakınız, ülkemizde kardeş vericisi olduğu halde, nakli yapacak ekip olduğu halde, merkez olduğu halde, hastalar beklemektedir; sebebi, ilik naklinin yapılacağı yer yoktur. Nerelerdir bunlar; biri Ankara'da İbnü Sina Hastanesi. İbnü Sina Hastanesi, kemik iliği nakli yapılan en güzel, en gelişmiş hastanelerimizden biridir. Dün, Prof. Dr. Haluk Koç "Ağabey, ne olur, 800 milyar liram, 1 trilyon liram olsa; 42 hasta bekliyor, bunlara ilik nakli yapamıyorum" diyor. İzmir'de Ege Üniversitesi Rektörü Sayın Refet Saygılı bekliyor, beş kuruluş bulmak için, sağdan soldan para bulmaya çalışıyor, İzmir'de, 100 yataklı, Türkiye'nin en büyük kemik iliği nakli hastanesi yapılıyor ve kanser tedavi hastanesi yapılıyor. 2 milyon dolar olsa, bu da yapılacak ve -o da bulmaya çalışıyor- yapıldığı takdirde, onlarca insan yaşama kavuşacak ve kardeş vericisi var, başarı şansı yüksek; bunlar beklenmektedir.

Ülkemizde kemik iliği nakli yapan yerler var; biz ne yapıyoruz; yurtdışına çok sayıda hasta sevk ediyoruz. Bu hastalar kaçta mal oluyor biliyor musunuz... Yurtdışına kemik iliği nakli için sevk edilen hastaların her birinin maliyeti 250-300 000 dolardan aşağı değil, hatta, 500 000 doları bulan rakamlara ulaşıyoruz. Ülkemizde kaçta yapılıyor; ülkemizde 25 000 dolara mal ediliyor; yani, 10 katından daha fazlaya...

BAŞKAN - Size ilave 1 dakika süre veriyorum Sayın Çağlayan.

B. SUAT ÇAĞLAYAN (Devamla) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Yani bir diğer deyimle, eğer yurtdışına sevk ettiğimiz 10 hastanın parasını bu merkezlerden birine versek, kesinlikle, merkez kurulacak ve onlarca hastaya kemik iliği nakli yapılacak ve onlar yaşama kavuşturulacak, en azından yaşam şansını bulacak.

Benim altını çizmek istediğim önemli bir şey var: Kampanyalar yerinde yapılmalıdır. Amaç iyi olabilir; ama, toplumun çok duyarlı olduğu konuları kullanırken çok dikkatli olmalı. Amaç ve insanların duyguları olan- aracı kullanırken çok iyi yan yana getirmek zorundayız; bu konuda dikkatinizi çekmek istiyorum.

Bir başka husus: Kaş yaparken göz çıkarmamalı; bir kampanya yaparken, kampanya yapıyorum diye hastaları çok tedirgin etmemeli. Kanser tedavi eden doktorların kapısında çok sayıda hasta "bizim halimiz ne olacak" diye yığılmıştır; hastalar bir umutla umutsuzluk arasında çaba sarf etmiştir.

Saygılar sunarım. Sağ olun. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çağlayan.

Hükümet adına yanıt verecek Sayın Bakan?.. Yok.

Gündem dışı ikinci söz, 21-25 Haziran 1999 tarihinde yapılan Avrupa Konseyi Parlamenter Asamblesi Olağan Genel Kuruluya ilgili olarak söz isteyen İzmir Milletvekili Sayın Suha Tanık'a aittir.

Buyurun Sayın Tanık. (ANAP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika efendim.

2. – *İzmir Milletvekili Suha Tanık'ın, 21-25 Haziran 1999 tarihlerinde yapılan Avrupa Konseyi Parlamenterler Asamblesi Olağan Genel Kuruluna ilişkin gündem dışı konuşması*

SUHA TANIK (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, hükümetimiz güvenoyu aldıktan sonra Parlamentodaki yapılaşma içerisinde ihtisas komisyonlarıyla beraber, aynı zamanda dış ilişkilerle ilgili komisyonlar da görev aldılar ve çalışmaya başladılar. Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisiyle ilgili kurulan komisyonunda DSP ve MHP'den 3'er, Anavatan Partisi, Fazilet Partisi ve Doğru Yol Partisinden de 2'şer milletvekili olmak üzere 12 milletvekili arkadaşımızla, Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisinde, sizleri, ülkemizi ve Parlamentomuzu temsil etmek üzere görev aldık.

Komisyonumuza, Sayın Uluç Gürkan Başkanlık yapmaktadır. Sayın Uluç Gürkan başkanlığındaki heyetimiz, 21-25 Haziran tarihleri arasında Strasbourg'da yapılan Avrupa Konseyi Parlamenter Asamblesine katılmıştır.

Ben, yaklaşık on senedir bu komisyonlarda fiilen yurt dışında Türkiye'yi ve sizleri temsil etmeye çalışan bir milletvekili arkadaşınızım. Türkiye'nin de katıldığı Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisininin, mutlak her sene yapılan dört toplantısı, dört genel kurulu vardır; içerisinde bulunduğumuz bu ayda üçüncüsü yapıldı, Eylül ayında da dördüncüsü yapılacaktır.

Bugüne kadar, yabancı parlamenterler tarafından, her konsey toplantısında, Türkiye, muhakkak bir konuda eleştirilmek üzere Konsey Genel Kurul toplantısına getirilmiştir. Siz ağzınızla konuşsanız, -ben on seneden fazladır bu işle uğraşıyorum- Türkiye aleyhinde her zaman bir yerden bir şey bulurlar getirirler. Bu geçtiğimiz hafta da, yabancı parlamenterler, teröristbaşının yargılanmasıyla ilgili olarak Türkiye'yi hedef tahtası haline getirdiler.

Kıbrıs'ın Rum kesiminde, Güney Kıbrıs'ta yaşayan Luizudo adında bir Rum bayanın, 1974 Askerî Harekâtı sırasında Türk Ordusu tarafından mağdur edildiğini ve evini terk etmek zorunda kaldığını belirterek, Türk Devleti aleyhine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine açmış olduğu dava neticesinde, Türkiye'nin yaklaşık 875 bin dolar para ödemeye mahkûm edildiğini ve Luizudo adlı Rum'un kazandığı bu dava neticesinde Türk Hükümetinin bu konuda duyarsız kaldığını gündeme getirdiler. Tabii, bunlar, onların iddiaları, oradaki yabancı parlamenterlerin iddiaları.

Abdullah Öcalan davasında da, yine, maalesef, dava sırasında isimleri verilen yabancı ülkelerin milletvekilleri, kendi ülkelerine sahip çıkar tarzda yaptıkları birer konuşmayla, kendi davalarını orada gündeme getirmeye çalıştılar. Biz, Türk delegasyonu olarak, arkadaşlarımızın her birisi, üzerlerine düşen görevi sonuna kadar, bihakkın yaptılar. Önümüzdeki Eylül ayında, yeniden, Türkiye'yi bekleyen sorunlar; işte bu Luizudo davası, belki bu Öcalan davasıyla ilgili kararın tartışılması ve Anayasada ve yasalarımızda yapılacak, Avrupa'nın beklediği birtakım uyum yasaları...

Sayın milletvekilleri, Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi, 41 ülkeden gelen üyelerden oluşan bir parlamenter meclisidir; 291 asıl, 291 de yedek üye vardır. Toplantıya, yedek üyeler, asılları temsilen de girebilirler. Genel Kurul toplantılarında, aynı zamanda her milletvekili, o günkü gündemle ilgili tartışmaya 5 dakikalık süreyle yeniden katılabilir; yalnız, önceden söz talep ederek.

Bu bilgileri sizlere arz ediyorum; önümüzdeki günlerde, beraber yaşayacağımız parlamentoda -inşallah bir beş yılda- değişik zamanlarda, dışilişkilerle ilgili, Türkiye'nin yurt dışındaki çalışmalarıyla ilgili arkadaşlarım size brifing mahiyetinde bazı açıklamalarda bulunacaklar. Çünkü, bazen, hepimiz biliyoruz, biz de daha önce yaşadık "yurt dışındaymışın; nasıl geçti seyahatiniz" diye soruyorlar. Bu işler, seyahat şeklinde değil, bu işler, tamamen fiili çalışmalar şeklinde, bilekgücüyle, dışı dış, göze göz yapılan mücadeleler; bunun da burada bilinmesinde fayda var; bunu da, burada çalışan arkadaşlar gayet iyi bilirler.

Bir konuya daha değinmek istiyorum; 21-25 Haziran tarihleri arasında yapılan Genel Kurulda, Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisinde -ki, bu, çok önemli bir meclistir, Türkiye'nin kurucusu olduğu bir meclistir, Türkiye burada, 41 ülke arasında ilk kurucu üyelerdendir; yanlış hatırlamıyorsam, Türkiye burada, 1949 senesinden beri kurucu üyedir- bir genel sekreter seçimi yapıldı; Avusturyalı Milletvekili Walter Schwimmer Genel Sekreter seçildi. Kendisi, Avrupa halk partisi grubunun milletvekilidir. Orada, Meclisin içerisinde, değişik siyasî partilerin grupları var. Farz edin ki, ben burada Anavatan Partisi milletvekiliysem, orada da demokratik grup milletvekiliyim; DSP'den arkadaşlarımız da sosyalist partinin grup üyesi oluyorlar; orada da gruplarımız var, aynı buradaki parti gruplarımız gibi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Size 1 dakika eksüre veriyorum.

Buyurun.

SUHA TANIK (Devamla) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bu sayın milletvekili, Walter Schwimmer, Genel Sekreterliğe seçildi. Kendisi, değişik zamanlarda Türkiye'ye gelmiş gitmiş ve Türkiye hakkında, değişik konularda rapor hazırlamış bir milletvekilidir. Kendisi, Türk sempatisini ve Türk dostu bir milletvekilidir; ama, karşısındaki diğer genel sekreter adayları hakkında aynı şeyi söylemek mümkün değildi. Biz, Türk delegasyonunun büyük bir kısmı, hemen hemen çoğunluğu -tabii, bazı stratejik çalışmaların dışında- bu genel sekreter adayına destek verdik ve o seçildi.

Ayrıca, kendisi, başta grubumuzun başkanı Sayın Uluç Gürkan'a, Türk delegasyonuna ve tabii sizlere teşekkürünü iletmemizi rica etti.

Bana söz verdiği için Sayın Başkana teşekkür ediyorum; bu vesileyle de, hükümetimizin bütçesinin hayırlı uğurlu olmasını diliyor, hepinize sevgi ve saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim efendim.(Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Tanık.

Hükümet adına gündem dışı konuşmaya yanıt verecek bakan?.. Yok.

Gündem dışı üçüncü söz, Türkiye-Ortaasya Türk cumhuriyetleri ve Keşmir politikaları konusunda söz isteyen Ankara Milletvekili Sayın Oya Akgönence'ye aittir.

Buyurun Sayın Akgönence. (FP sıralarından alkışlar)

Konuşma süreniz 5 dakikadır efendim.

3. -- Ankara Milletvekili Oya Akgönenç Muğisuddin'in, Türkiye'nin Orta Asya Türk Cumhuriyetleri ve Keşmir politikaları konusundaki gündem dışı konuşması ve Devlet Bakanı Abdulhaluk Mehmet Çay'ın cevabı

OYA AKGÖNENÇ MUĞİSUDDİN (Ankara) – Sayın Başkan, sayın milletvekili arkadaşlarım; bugün size bahsetmek istediğim hususlar, özellikle Ortaasya Türk cumhuriyetlerine karşı bizim Türk Cumhuriyetimizin, Türkiye Devletinin tutumu ve yürüttüğü politikalar ve onun etkileri; bir de, bu bazda, Keşmir'in durumu ve bize yapacağı etkilerdir.

Efendim, biliyorsunuz, umulmadık bir fırsat şeklinde karşımıza çıkan bu imkân, 1991'den itibaren, hakikaten, bize çok büyük fırsatlar tanımıştır. Ne var ki, olayın tümüne baktığımız zaman şöyle bir şey görüyoruz: 1991-1993 yılları, hakikaten, buraya, büyük bir heyecanla, şevkle, âdeta, anavatani bulan Türklerin heyecanını yaşayarak gittiğimiz bir dönemdir; fakat, 1994, 1995, 1996 yıllarında bir durgunluk izlenmektedir - şimdi, bunun sebeplerine geleceğim- âdeta, birdenbire, hani, koşa koşa hedefine varmış, ama, ondan sonra ne yapması icap ettiğini bilmeyen kimseler şeklinde bir bekleyişe geçmişizdir. 1997, 1998 senelerinden itibaren tekrar hareketlenme başlamıştır.

Peki, şunu soralım: Oradaki aktörler kimdir, bizim karşımızdaki aktörler? Bizim karşımızda, orada, bellibaşlı, Rusya var. Rusya, bildiğiniz gibi, orayı "benim arka bahçem" diye tanımlıyor. Tabii, biz öyle bir şey yapmadık, hiçbir yere, bağımız bahçemiz demedik ve bence isabet de ettik; ama, biz şunu demeliyiz ki; orası bizim etki sahamız ve bunu da hiçbir zaman akıldan çıkarmamalıyız. Rusya'nın dışında, güneyden gelen etkiye bakarsak, İran var, Hindistan var, Pakistan var. Güneye doğru kayarsak, Çin var, Japonya var ve Kore var; ben, orada bizatihi mücadele eden gruplardan bahsediyorum. Bunun da dışında, Amerika ve hiç de umulmayan bir şekilde, onun yanında yer alan ve büyük fırsatlar kullanan İsrail var.

Şimdi, arkadaşlar, böylesine bir pazarın içerisinde Türkiye, birdenbire bir duraklama ve gerilemeye gittikten sonra, tekrar bir hareketlenmeye başlıyor. Ben bunun sebepleri üzerinde durmak istiyorum; yani, bildiğiniz konuları anlatmaktansa, bir tahlil yapayım diyorum. Sebepleri nedir:

Birincisi, bizim tipik olayımız, ilk defa çok büyük bir hevesle koşmaya başlarız, işe çok çabuk gireriz; fakat, ne yazık ki, orada, çabuk kazanç yapıp, köseyi dönme hevesi vardır; yani, esaslı, uzun vadeli bir plan yoktur.

İkincisi, devam etmeme durumu; yani, âdeta, uzun nefesli bir maraton olayında, biz birazcik geriye kayıyoruz.

Üçüncüsü, bazen olayları tam olarak önemsememek; yani, Ortaasya son derece önemli bir konudur; fakat, ben, gerektiği kadar bu konuya önem verildiğine veya gerektiği gibi çalışmalar yapıldığına inanmıyorum. Bir tek TİKA var, TİKA denilen bir teşkilat bununla uğraşiyor. Peki bunun dışında kimler var; her bakanlığın ilgili grupları var; ama, yeterince bir koordinasyon yok.

En mühim faktörlerden bir tanesi, o heyecan içerisinde verdiğimiz büyük sözleri tutmamamız. Mesela, bizleri çok büyük bir şevkle karşılıyorlar; biz o heyecan içerisinde, işte size 50 milyon, 100 milyon, bilmem ne milyon dolar vaat ediyoruz diyoruz ve ondan sonra, o para gitmiyor arkadaşlar. Bosna-Hersek'te de aynı olay oldu, oraya söz verilen 80 milyon dolarlık yardımın gitmesi tam üç yıl aldı; yani, âdeta ihtiyaç bittikten sonra... Yani, bir de böyle bir durum var. İşte ben buna dayanarak diyorum ki, tam bir planlama yapılmıyor. Acaba, biz o 80 milyonu verecek durumda mıyız? Değilsen, 40 diyelim; ama, hiç olmazsa, 40 dediğimiz zaman, kaldırıp onu verebilelim, işte, tek taksit mi, iki taksit mi, üç taksit mi; ama, yapabilelim.

Bir başka husus, teknoloji meselesi. Türkiye'nin elinde teknolojisi var; mesela, uydudan onları faydalandırdık, bütün yayınlarımıza onları kattık; fakat, bu bölüşmeyi dengeleyemiyoruz; yani, elimizdeki teknoloji ve bilgiyi bile istediğimiz gibi, kendi yararımıza kullanamıyoruz. Her şey para değildir, bilgidir, deneyimdir; bunu bile tam kullanamıyoruz.

Doğru yaptığımız bir şey var; o da, büyük ağabey olmak hevesinden vazgeçtik; fakat, unuttuğumuz bir şey var, bu iki sistemin çok farklı olduğu. Onlar, bir komünist sistemden çıktılar, isterlerse bizim kan kardeşimiz olsunlar, en az yztelli yıllık bir Rus etkisi, yetmiş yıllık da bir komünist etkisiyle düşünce tarzları başkadır; bizse, serbest piyasa içerisinde yerimizi yapabilmiş bir grubuz. İşte bunun çatışması da, bu duraklama ve gerilemeye sebep oldu.

Bir de, tam anlamıyla bir entrepreneur ruhu yok; yani, bir girişimcilik ruhu, risk alma...

BAŞKAN – Size 1 dakika ilave süre veriyorum.

OYA AKGÖNEÇ MUĞİSUDDİN (Devamla) – Teşekkür ediyorum efendim.

Şimdi, peki, bunun sonucunda ne yapabiliriz:

1. Ekonomik olarak, hâfâ, orada, bizim büyük payımız var, planlı ve dikkatli bir yaklaşım bize kâr getirir.
2. Büyük devlet olarak etki sahamız olmalıdır; o halde, bu, bizim jeostratejik etkimizdir.
3. Kültür bağımız vardır; biz, bunu şimdi kullanmazsak, bu imkânı tamamen kaybederiz.
4. Halkımızın hissiyatını daha iyi yansıtmalıyız.

İşte bu bazda, bu bağlantı içinde Keşmir'i düşünersek, Keşmir, oraya açılan kapının ve oradaki dengelerin en önemlisidir. Biz, mutlak surette, Pakistan'ın tezine destek vermemeliyiz. O tez de şudur: Uluslararası anlaşmalara uygun olarak, Birleşmiş Milletler kararına uygun olarak, plebisitün yapılması. Halbuki, Hindistan diyor ki: Bu lokal bir olaydır. Aynen, Yugoslavya'nın Kosova'yı saklama çabası gibi. Olay lokal değildir, olay uluslararasıdır ve biz, buna, mutlaka, karşı destek vermemeliyiz.

Teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Akgöneç.

Hükümet adına, buyurun Sayın Bakanım.

Süreniz 20 dakika.

DEVLET BAKANI ABDULHALUK MEHMET ÇAY (Çorum) – Sayın Başkan, değerli parlamenterler; Oya Akgöneç Hanımefendinin özellikle bu konuyu gündeme getirmesi hususunda kendisine teşekkürlerimi arz ederim.

Oya Hanımın gayet yerinde vurguladığı bir hadise var; 1991'den 1999 yılına kadar, Türk cumhuriyetleriyle olan ilişkiler, tabiri caizse, ilk yıllar balayı şeklinde geçmiş, Türkiye Cumhuriyeti Devleti, ne yazık ki, romantik bir yaklaşımla meselenin üzerine gitmiş ve işin köklü çözümlerine gidilmemiştir.

Yine, bölgede aktör olarak gözükenler Rusya, İran, Hindistan, Pakistan, Çin, Japonya, Amerika Birleşik Devletleri, İsrail ve şu anda onlardan daha da önemlisi, Almanya ve ayrıca Papalığın bölgeye göndermiş olduğu misyonerler... Bunlar bölgede citir atmakta ve bölgede etkinliklerini arttırmak için birtakım faaliyetlerde bulunmaktadırlar. Özellikle Rusya, 1990 sonrası Gorbacov'un reformlarıyla, glasnost ve perestroika sonrasında dağılma sürecinden sonra, bu eski topraklarını tekrar ele geçirebilmenin belli bir politikasını üretmeye çalışıyor. Rusya'nın boşalttığı bu bölgede asıl önemli olan, Çin etkisidir.

Yine, İran, gerek ideolojisiyle gerekse Türkiye'yle ve Arap dünyasıyla olan münasebetlerinden ötürü, bölgede en büyük seti oluşturmaktadır. Özellikle Türkiye'nin Azerbaycan'la olan ilişkilerinde, İran mollalarının yapmış olduğu faaliyetler, oldukça menfi rol oynamıştır. Alfabe meselesinde, Şif inancının yayılması meselesinde, özellikle Afganistan'daki Şii Hazara Türklerinin desteklenmesi konusunda, İran, bölgenin şu anda kaosa gitmesinde en büyük aktör durumundadır.

Hindistan-Pakistan arasındaki Keşmir konusu... Belki, Oya Hanım, Keşmir'i, Ortaasya'dan açılan bir kapı olarak gördü; ama, Keşmir Müslümanlarının meselesi, İslam dünyasının meselesidir. Ancak, Keşmir hadisesi, Amerika Birleşik Devletleri güdümlü, Pakistan üzerinden Ortaasya doğalgazı ve petrolünün Hint Denizine indirilmesi hadisesidir. Üç olay vardır: Bu petrol, ya Hint Denizine inecektir ya İran Körfezine inecektir ya da Bakü üzerinden Akdenize inecektir. Dolayısıyla, Keşmir hadisesinin desteklenmesi, yani bu şekilde düşünülmesi, bence, Türkiye'nin menfaatına aykırıdır; ancak, Keşmir Müslümanları meselesini mesele olarak benimsemek uygun görülür.

Özellikle, Bakü-Ceyhan hattı konusunda rakip olarak çıkarılan İran ve Pakistan, ne yazık ki, bugün Afganistan'ın içinde bulunduğu Taliban hadisesinin en büyük aktörleridir. Taliban hadisesi, doğrudan doğruya Pakistan tarafından desteklenmekte, dolaylı olarak da Amerika Birleşik Devletleri tarafından desteklenmektedir; bunun böyle bilinmesinde fayda vardır efendim.

Şu anda, Ortaasya Türk cumhuriyetleriyle olan ilişkilerde, bugün, benim sorumlu olduğum Devlet Bakanlığına bağlanmış olan TİKA'nın oldukça önemli antlaşmalara imza attığı, bölgede ekonomik olarak, kültürel olarak birtakım faaliyetlerin içerisine girdiği görülüyor.

Ancak, tespit edebildiğim kadarıyla, yine, Oya Hanımın hakkı olarak vurguladığı bir hadise vardır: Devamlılık hadisesi, maalesef bizde yoktur. Mesela, bir örnek vereyim: Ahmed Yesevî Türbesinin restorasyonu meselesi... 1994 yılında bitirilmesi planlanmışken, ne yazık ki, 1999 yılına gelindiğinde, yarılanması bile mümkün olmamıştır. Üstelik, 2000 yılında, Yesi Şehrinin 1500 üncü yıldönümü dolayısıyla jübile olarak kutlanacak bu yılda, buranın restorasyonunun tamamlanıp hizmete açılması beklenirken, maalesef, ne yazık ki bu bitmemiştir. İlk günlerden itibaren bu konu üzerine eğildiğimi burada açıkça vurgulamak istiyorum.

Yine, başka bir proje, bugün Moğolistan'da bulunan Orhun Abideleri ve çevresinin düzenlenmesi, restorasyonu ile ilgili hadisedir ki, bu da, aşağı yukarı beş altı senedir, maalesef, uykuya yatmıştır. Bunı da geliştirmek için çaba sarf ettiğimizi burada belirlemek istiyorum.

Vaatler konusu... Tabii, bu devletlerle ilişkili olarak, çeşitli bakanlıklarımızın karşılıklı ikili ilişkileri vardır. Bir de, bu bakanlıklarımızın dışında 12 resmî kuruluşumuzun bu devletlerle olan ilişkileri vardır. Koordinasyon yoktur; koordinasyonun mutlak surette sağlanması gerekir. Herhalde, 57 nci hükümet döneminde, Oya Akgöncü Hanımefendinin de belirtmiş olduğu birtakım hususları dikkate alacağımızı ve Türkistan Türk cumhuriyetleriyle ikili ilişkilerde, ekonomik olarak, siyasi olarak, kültürel olarak önemli adımlar atacağımızı umut ettiğimi burada huzurlarınızda belirtmek istiyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakanım.

Başkanlığın Genel Kurula diğer sunuşları vardır; ancak sunuşlar bölümünde yer alan araştırma önermeleri ve tezkerelerin uzunca bir metni kapsamı nedeniyle, kâtip üye arkadaşımızın oturarak okuması hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı tezkereleri vardır; okutuyorum :

B) TEZKERELER VE ÖNERGELER

1. — *Amerika Birleşik Devletlerine gidecek olan Dışişleri Bakanı İsmail Cem'e, dönüşüne kadar, Devlet Bakanı Şükrü Sina Gürel'in vekâlet etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/241)*

25 Haziran 1999

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Birleşmiş Milletler nezdinde yapılacak Kosova konulu toplantıya katılmak üzere, 28 Haziran 1999 tarihinde Amerika Birleşik Devletlerine gidecek olan Dışişleri Bakanı İsmail Cem'in dönüşüne kadar; Dışişleri Bakanlığına, Devlet Bakanı Prof. Dr. Şükrü Sina Gürel'in vekâlet etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu bilgilerinize sunarım.

Süleyman Demirel
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Diğer tezkereyi okutuyorum :

2. — *Burkina Faso'ya gidecek olan Devlet Bakanı Mehmet Keçeciler'e, dönüşüne kadar, Devlet Bakanı Yüksel Yalova'nın vekâlet etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/242)*

25 Haziran 1999

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

26 ncı İslam Dışişleri Bakanları Konferansına katılmak üzere, 27 Haziran 1999 tarihinde Burkina Faso'ya gidecek olan Devlet Bakanı Mehmet Keçeciler'in dönüşüne kadar; Devlet Bakanlığın, Devlet Bakanı Yüksel Yalova'nın vekâlet etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu bilgilerinize sunarım.

Süleyman Demirel
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Diğer tezkereyi okutuyorum :

3. — *Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Mustafa Cumhur Erstümer'in Başbakan Yardımcısı olarak görevlendirilmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/243)*

28 Haziran 1999

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İLGİ: Başbakanlığın, 28 Haziran 1999 tarihli ve B.02.0.PPG.0.12-300-02/08790 sayılı yazısı. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı M. Cumhur Erstümer'in Başbakan Yardımcısı olarak görevlendirilmesi, 3046 sayılı Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkında Kanununun 4391 sayılı Kanunla değişik 4 üncü maddesi uyarınca uygun görülmüştür.

Bilgilerinize sunarım.

Süleyman Demirel
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunarım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır; okutuyorum :

4. — *Avusturya Temsilciler Meclisi Başkanı Neil Andrew'in, beraberinde bir Parlamento heyetiyle ülkemize davet edildiklerine ilişkin Başkanlık tezkeresi (3/244)*

29 Haziran 1999

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

TBMM Başkanlık Divanının 3 Haziran 1999 tarih ve 1 sayılı Kararı ile Avustralya Temsilciler Meclisi Başkanı Neil Andrew'in beraberinde bir parlamento heyeti olduğu halde, 11-17 Temmuz 1999 tarihleri arasında TBMM'nin konuğu olarak ülkemizi ziyareti kararlaştırılmıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkındaki 3620 sayılı Kanunun 7 nci maddesi gereğince Genel Kurulun bilgisine sunulur.

Yıldırım Akbulut

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Sayın milletvekilleri, Meclis araştırma önergeleri vardır; birinci önergeyi okutuyorum:

C) GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

1. — *İstanbul Milletvekili Azmi Ateş ve 43 arkadaşının, THK yönetimi hakkındaki iddiaları araştırmak amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/19)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Ülkemizde, yıllardan beri, Türk Hava Kurumu Başkanı ve yöneticilerinin, başta şahsî menfaat temini olmak üzere, kurumun maddî ve manevî imkânlarını vahim boyutlarda suiistimal ettikleri iddiaları, kamuoyunda yaygın bir şekilde dile getirilmektedir. Özellikle, kurban derilerinden elde edilen gelirlerden, ilgili kurumların ve kuruluşların paylarının gereği gibi ödenmemesi ve bu gelirlerin nasıl kullanıldığıının kamuoyu tarafından yeterince bilinmemesi, suiistimal iddialarını daha da güçlendirmektedir.

Bu durum ise, Türk havacılığını güçlendirmek amacıyla Atatürk tarafından kurulan THK'nun yıpratılmasına ve ülkemizde toplumsal barış ve huzurun bozulmasına neden olmaktadır. Bunun neticesinde, vatandaşlarda, ülkeyi yönetenlere karşı bir güven bunalımı meydana gelmektedir.

Çağdaş demokrasi, bir hak arama ve açıklık rejimidir. Bunun için, kamuoyunun bilgi edinmesini sağlamak, çağdaş hukuk devleti olmanın öngartıdır.

Bu vesileyle, yukarıda bahsi geçen iddiaları vuzuha kavuşturmak için, THK'nun uygulamaları, icraatları ve başta Kurumun Genel Başkanı Sayın Atilla Taçooy olmak üzere, mevcut yönetim hakkında Anayasamızın ve İçtüzüğüün ilgili hükümleri gereğince bir Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla. 9.6.1999

1. Azmi Ateş	(İstanbul)
2. Bülent Arıncı	(Manisa)
3. Oğuzhan Asiltürk	(Malatya)
4. İsmail Kahraman	(İstanbul)
5. Hüseyin Karagöz	(Çankırı)
6. Sacit Günbey	(Diyarbakır)

7. Turhan Alçelik (Giresun)
8. Mehmet Bekaroğlu (Rize)
9. Suat Pamukçu (Bayburt)
10. Ayşe Nazlı Ilıcak (İstanbul)
11. Osman Pepe (Kocaeli)
12. Eyüp Fatsa (Ordu)
13. Lütfi Doğan (Gİlİmlİşhane)
14. Hüseyin Kansu (İstanbul)
15. Hüsamettin Korkutata (Bingöl)
16. Lütfü Esengİn (Erzurum)
17. Zeki Ergezen (Bitlis)
18. Mahmut Göksu (Adıyaman)
19. Cemil Çiçek (Ankara)
20. Süleyman Metin Kalkan (Hatay)
21. Abdülkadir Aksu (İstanbul)
22. Tevhit Karakaya (Erzincan)
23. Maliiki Ejder Arvas (Van)
24. Fahrettin Kukaracı (Erzurum)
25. İsmail Alptekin (Bolu)
26. Yasin Hatibođlu (Çorum)
27. Ramazan Toprak (Aksaray)
28. İsmail Özgİn (Balıkesir)
29. Bahri Zengin (İstanbul)
30. Temel Karamollaoğlu (Sivas)
31. Mustafa Baş (İstanbul)
32. Salih Kapusuz (Kayseri)
33. T. Rıza Güneri (Konya)
34. řeref Malkoç (Trabzon)
35. Cevat Ayhan (Sakarya)
36. Rıza Ulucak (Ankara)
37. Nevzat Yalçıntaş (İstanbul)
38. Mehmet Vecdi Gönül (Kocaeli)
39. Osman Yumakoğulları (İstanbul)
40. Musa Uzunkaya (Samsun)
41. Mehmet Çiçek (Yozgat)
42. İlyas Arslan (Yozgat)
43. Veysel Candan (Konya)
44. İrfan Gündüz (İstanbul)

Gerekeçe :

Bugün, ülkemizde, 65 milyon insanımızın 13 milyonu açlık sınırının altında yaşamaktadır. Oysa, ülke kaynaklarımız, 65 milyon insanımızın insan onuruna yarasır bir şekilde yaşayabilmesi için yeter de artar bile. Yeter ki, bu kaynaklar, insanımızın emrine tahsis edilsin, hizmetinde kullanılsın. Ne acıdır ki, bugün, Türkiye'de, ülke kaynakları, siyaset-sermaye-bir kısım kartelci medya-mafya ve çetelerden oluşan zinde güçler tarafından yağmalanmakta, besikteki tüyü bitmemiş yetimin hakkı âdeta gasp edilmektedir. Bu durum ise, cumhuriyet ve demokrasimizin geleceği için en büyük tehlikeyi oluşturmaktadır.

Bugün, yolsuzluk, soygun, vurgun, rüşvet ve yağmalama iddialarının ayyuka çıktığı kurumlardan birisi de, Sayın Atilla Taçoş'un Başkanı olduğu Türk Hava Kurumudur. Sayın Atilla Taçoş ve yönetici arkadaşlarının, kurumun imkânlarını kuruluş amacının dışında kullandıkları, vahim boyutlarda şahsî menfaat temin ettikleri, âdeta har vurup harman savurdıkları iddiaları kamuoyunda yaygın bir şekilde yer almaktadır. Ayrıca, kurumu sarsan bu iddialar, özellikle de kurban derilerinin toplanması ve değerlendirilmesiyle ilgili olarak da ayyuka çıkmıştır. 29.4.1998 tarihinde, İçişleri Bakanlığı tarafından, Yardım Toplama Esas ve Usulleri Hakkında Yönetmelikte bir değişiklik yapılarak, kurban derisi, fitre ve zekât toplama yetkisi Türk Hava Kurumundan alınarak, sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarına verilmiş ve bu konudaki tartışmalar kısmen son bulmuştu. Ancak, geçtiğimiz günlerde, Danıştayın bu konuda yürütmeyi durdurma kararı alması, bu yetkinin yeniden Türk Hava Kurumuna verilmesine yol açmıştır; bu da, tartışmaların yeniden yoğunlaşacağı anlamına gelmektedir. Çünkü, kararın alındığı gün basına yansıyan görüş ve düşünceler konuyla ilgili endişeleri de yansıtmaktadır. Bugüne kadar, kurumdaki yolsuzluk iddiaları ile ilgili olarak, Türk Hava Kurumunun 1997 yılında yapılan 35 inci Genel Kurulunda söz alan Hava Kuvvetleri Komutanlığı Kurmay Başkanı Korgeneral Cumhur Asparuk, Türk Hava Kurumundaki yolsuzlukları bir bir anlatmış ve "eğer bu söylediklerimin tersini kanıtlarsanız, huzurlarımızda rütbemi sökeceğim" demiş ve bu ifadeleri 10 Kasım 1997 tarihinde basında geniş yankı bulmuştur.

Yasalar gereği, Türk Hava Kurumunun, özellikle kurban derilerinden toplanan paraları paylaşması gerektiği, diğer kurumlara da dağıtmaması, suiistimal iddialarının bir başka örneğini teşkil etmektedir.

Ayrıca, 1996 yılında Türk Hava Kurumunun organize ettiği 1 inci Dünya Hava Oyunlarında paraşüt yarışmalarında kullanılmak üzere uçak alımı için Vakıfbanktan alınan 5 milyon dolarlık kredinin bu gayeye uygun olarak kullanılmadığı iddiaları medyada bugünlerde yeniden geniş yer almaktadır. Aynı zamanda, bu kurumla ilgili kamuoyunda buna benzer sayısız iddialara rastlanmaktadır.

Kuruluş amacı, Türk havacılığını güçlendirmek, insanımıza sevdirmek "İstikbal Göklerdedir" diyerek ülke kalkınmasına katkıda bulunmak olan ve Atatürk tarafından kurulan Türk Hava Kurumuna karşı, vatandaşlarımızın güvenini ve desteğini yeniden kazandırmak önemli bir vazifedir.

Yukarıdaki izahlarımızın ışığı altında; bu kurumun daha fazla yıpranmasını önlemek, üzerindeki şüpheleri kaldırmak, halk arasında kurum hakkında oluşan olumsuz kanaatleri gidermek, kaynakların yerinde ve isabetli kullanılıp kullanılmadığını öğrenmek ve açığa kavuşturmak gerekmektedir.

Bu vesileyle, bu Meclis araştırması hazırlanmış ve Heyetinizin huzuruna getirilmiştir.

Genel Kurulun takdirlerine arz olunur.

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Önerge, gündemdeki yerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki öngörüşme, sırası geldiğinde yapılacaktır.

Diğer önergeyi okutuyorum :

2. — *Bartın Milletvekili Cafer Tufan Yazıcıoğlu ve 21 arkadaşının, erozyonun nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/20)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Erozyon, ulusal değil, evrensel bir felaket. Erozyon nedeniyle bir yılda yok olan toprak miktarımız 1 milyar tonu buldu. Ülkemizde coğrafyanın görüntülmü, bilimkurgu filmlerinde karşımıza çıkan esrarengiz ve tekin olmayan bir gezegenin yüzeyini andırıyor. Bırakın ormanı, bitki örtüsü ve toprak diye bir şey kalmadı. Artık, alttaki kayalar gün ışığında parlıyor. Ormanlar artık yok. Erozyon nedeniyle ırmaklarımız çamur gibi akıyor. Barajlarımız verimliliğini yitiriyor. Irmaklar, toprağın yanında kum ve çakılları sürükliyor. Erozyon nedeniyle yok olan toprak, hava ve su ile birlikte yaşamın ana unsurlarından. Toprak olmazsa, yaşam olmaz. Erozyonun yoğun olduğu bölgelerde, yağışlı mevsimlerde oluşan çamur selleri can ve mal kaybına yol açıyor. İnsan doğayla yabancılaşıyor. Susuzluk, açlık, tarımsal çöküş, kırdan kente göçü artıracak, bunun sonucu toplumsal sıkıntılar başgösterecek; ottan ağaca kadar, toprağın aşınmasını önleyen tüm bitkileri günlük çıkarı için yok eden insan, erozyonun birinci nedeni mi? Yanlış tarım, yanlış hayvancılık, orman yangınları, bilinçsiz ve kaçak ağaç kesimi, sanayileşme, kentleşme, turizm, çevre kirliliği mi erozyonu hızlandırıyor?

Birkaç santimetrekare toprağın oluşması bile çok uzun zamana bağlı.

Türkiye'deki tarım alanlarının yüzde 59'unda, meraların yüzde 64'ünde her yıl 9 milyon ton gübre erozyon nedeniyle ırmaklara ve denizlere taşınmakta. Böylece, ekonomik açıdan büyük bir verimsizlik yaşanırken, çok tehlikeli bir çevre kirliliği oluşmakta. Erozyonu önlemekte çok önemli işlevi olan meralar hızla yok olmakta. Antz yangınları erozyonu koruyan bitki örtüsünü yok ediyor, toprağın ekolojik dengesini bozuyor. Sanayileşmenin neden olduğu asit yağmurları, ağaçları kurutuyor. Sistemli bir hale gelen orman kaçakçılığı, çıkarılan yasalarla orman alanlarının daraltılması, orman yangınları, tarımdan öteye geçmeyen hatıra ormanlarına gösterilen medyatik ilginin doğal ormanlara ve anıt ağaçlara gösterilmemesi ormanı yitirmemize ve bunun sonucu biyolojik çöleşmeye neden oluyor.

Toprağı ve yeşil dokuyu yok eden erozyonun nedenleri ve önlenmesi için acilen alınması gereken tedbirlerin tespiti amacıyla, Anayasanın 98 inci maddesi ve üçüncü fıkrası, İçtüzüğün 104 üncü maddesi gereği bir Meclis araştırması açılmasını talep ederiz.

Saygılarımızla.

1. Cafer Tufan Yazıcıoğlu (Bartın)
2. Tahsin Boray Baycık (Zonguldak)
3. Hasan Metin (İzmir)
4. Hasan Özgöbek (Uşak)
5. Güler Aslan (İzmir)
6. Hasan Erçelebi (Denizli)
7. Tark Cengiz (Samsun)
8. Ayşe Gürocak (Ankara)

9. Oğuz Aygün	(Ankara)
10. Ahmet Güzel	(İstanbul)
11. Faruk Demir	(Ardahan)
12. Orhan Ocak	(Bursa)
13. Mehmet Özcan	(İzmir)
14. Hasan Suna	(Yalova)
15. Yücel Erdener	(İstanbul)
16. Yekta Açıkgöz	(Samsun)
17. Halil Çalık	(Kocaeli)
18. İhsan Çabuk	(Ordu)
19. Ömer Üstüncöl	(Zonguldak)
20. Numan Gültekin	(Balıkesir)
21. Gönül Saray Alphan	(Amasya)
22. M. Tahir Köse	(İstanbul)

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Önerge gündemde yerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki öngörüşmeler, sırası geldiğinde yapılacaktır.

Diğer önergeyi okutuyorum:

3. – Sivas Milletvekili Musa Demirci ve 35 arkadaşının, hayvancılık sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/21)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Hayvancılık, tarım sektörünün en önemli alt sektörlerinden biridir; çünkü, ülkemizde faaliyet gösteren tarımsal işletmelerin yüzde 75'inde hem ziraat hem de hayvancılık faaliyeti birlikte yapılmaktadır.

Hayvancılık, toplam tarımsal katmadeğerin yüzde 24'ünü karşılamakta, Türkiye katmadeğerinin ise yüzde 3,3'ünü teşkil etmektedir. İstihdama olan büyük etkisi, sanayie hammadde sağlaması ve millî gelire katkısı yanında, bu sektör; 63 milyon insanımızın sağlıklı bir hayat sürdürebilmesi için elzem olan yeterli ve dengeli beslenmeyi sağlayan et, süt ve yumurta gibi gıda maddelerini üreten en önemli kaynaktır.

Türkiye, söz konusu ürünlerin kaynağını teşkil eden evcil canlı hayvan sayısı bakımından, dünyada ilk 10 ülke arasında yer almaktadır. Ancak, hayvan sayısından çok, birim hayvandan elde edilen verim ve toplam hayvansal ürün üretimi önemli bulunmaktadır. Bu açıdan bakıldığında, ülkemiz, dünya ortalamalarının çok altındadır. Bunun en önemli nedeni, sahip olduğumuz koyun varlığının hemen hemen tamamı, sığır popülasyonunun yaklaşık yarısının, verim düzeyi düşük yerli ırklardan oluşmasıdır. Sığır varlığımız içinde verim düzeyi yüksek, saf kültür ırkların oranı yüzde 15 civarındadır. Bu nedenle, Türkiye'de inek başına yıllık olarak elde edilen süt 1 600 kilogram civarındadır. Oysa, OECD ülkelerinde inek başına ortalama süt verimi 6 000 kilogram, dünya ortalaması ise 2 100 kilogram civarındadır.

Aynı şekilde, dünyada sığır başına ortalama karkas (kemikli et) ağırlığı 205 kilogram iken, Türkiye'de bu ağırlık 150-160 kilogram civarındadır. Oysa, Avrupa Birliği üyesi ülkelerde bu sayı, Türkiye'dekinin 2 katıdır. Sığır ütrünlü örnek vermemin sebebi, ülkemiz süt üretimiminin yüzde 88 ve et üretimiminin yüzde 75'inin sığırlardan elde edilmesidir.

1990-1998 yılları arasında et ve süt kaynağı olan canlı hayvan sayılarında belirgin bir düşüş bulunmaktadır. 1986-1996 yılları arasında gerçekleştirilen yoğun canlı hayvan ithalatının da etkisiyle, sığır popülasyonunun genel olarak varlığını koruduğu gözlenmektedir. Ancak, diğer türlerin tamamında dramatik düşüşler bulunmakta, özellikle Ankara'ya adını veren tiftik (Angora) keçisi yok olmaya yüz tutmaktadır. Daha çok tiftiği için yetiştirilen tiftik (Angora) keçisini hariç tutarsak, hayvan varlığındaki sayısal düşüş, verimliliğin yüksek olduğu durumda toplam hayvansal ürünler üretimi açısından çok önemli olmakla birlikte, gerek söz konusu dönemde kaydedilen üretim artışının yeterli düzeyde olmaması gerekse ülkemiz nüfusunun artış hızı, şehirleşme oranının yükselmesi ve buna bağlı olarak hayvansal ürünlere olan talebin artması, giderek, hayvansal ürün açığını büyütmektedir. Üretim düştü ve gıda açığının sebepleri, incelenmesi ve araştırılması gereken hususlardır.

Ayrıca, ülkemizde, büyük ve küçükbaş hayvancılık faaliyeti ve üretimi yanında önemli bir hayvansal ürün potansiyeli de, kütles hayvanları üretimi alanında bulunmaktadır.

Bu çerçevede söz edilmesi gereken bir konu da, insan beslenmesinde önemli bir yer tutan su ürünleri ve balıkçılıktır. Ülkemizin üç tarafı, farklı özelliklere sahip denizlerle çevrilidir. Kapalı bir deniz durumunda bulunan Karadeniz, deniz ürünlerimizin yüzde 85'ine kaynaklık etmektedir.

Türkiye, içsu ürünleri kaynağı bakımından da zengindir. 200 tabii göl, 697 gölet, 11 baraj gölü ve 177 714 kilometre uzunluğundaki akarsu varlığıyla, önemli bir potansiyele sahip bulunmaktadır.

Türkiye balıkçılığı, deniz balıkçılığı özelliğini sürdürürken, toplam su ürünlerinin yaklaşık yüzde 80'ini deniz, yüzde 20'sini ise tatlısu ve kültür balıkçılığı oluşturmaktadır. Büyük bir potansiyele sahip olunmasına rağmen, deniz balıkçılığı istikrarlı bir şekilde geliştirilememektedir. Yıllardan yıla değişiklik gösteren toplam deniz ürünleri üretimi, 1997 yılında 404 997 ton gibi çok düşük düzeydedir.

Kısaca ve özet olarak bilgi sunduğumuz, nüfusumuzun tamamını doğrudan veya dolaylı olarak ilgilendiren, ekonomimizin bu çok önemli faaliyet kolu hayvancılık sektörünün içinde bulunduğu durumun nedenlerini tespit etmek ve sorunlarına çözüm bulmak açısından, Anayasanın 98 ve İktidârının 104 üncü maddesine göre araştırma yapılmasını arz ederiz.

1. Musa Demirci	(Sivas)
2. Temel Karamollaoğlu	(Sivas)
3. Bülent Arınç	(Manisa)
4. Ömer Vehbi Hatipoğlu	(Diyarbakır)
5. İsmail Özgün	(Balıkesir)
6. Ali Sezal	(Kahramanmaraş)
7. Fethullah Erbaş	(Van)
8. Ahmet Cemil Tunç	(Elazığ)
9. Nurettin Aktaş	(Gaziantep)
10. Abdülkadir Aksu	(İstanbul)
11. Mehmet Vecdi Gönül	(Kocaeli)

12. Mehmet Batuk	(Kocaeli)
13. Mehmet Zeki Okutan	(Antalya)
14. Mehmet Çiçek	(Yozgat)
15. Süleyman Arif Emre	(İstanbul)
16. Hüseyin Kansu	(İstanbul)
17. Hüseyin Arı	(Konya)
18. Turhan Alçelik	(Giresun)
19. Ramazan Toprak	(Aksaray)
20. Lütfi Doğan	(Gümüşhane)
21. Tevhit Karakaya	(Erzincan)
22. Yaşar Canbay	(Malatya)
23. Ahmet Karavar	(Şanlıurfa)
24. Azmi Ateş	(İstanbul)
25. Ayşe Nazlı Ilıcak	(İstanbul)
26. Eyüp Fatsa	(Ordu)
27. Osman Yumakoğulları	(İstanbul)
28. Oya Akgöncü Muğisüddin	(Ankara)
29. Bahri Zengin	(İstanbul)
30. Mehmet Bekaroğlu	(Rize)
31. Yahya Akman	(Şanlıurfa)
32. Fahrettin Kukaracı	(Erzurum)
33. Faruk Çelik	(Bursa)
34. Akif Gülle	(Amasya)
35. M.Ergün Dağcıoğlu	(Tokat)
36. Veysel Candan	(Konya)

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Önerge gündemdeki yerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki öngörüme, sırası geldiğinde yapılacaktır.

Diğer önergeyi okutuyorum :

4. – *Bursa Milletvekili Faruk Çelik ve 19 arkadaşının, tarım sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/22)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Dünyanın hemen her yöresinde, az veya çok farklı özellikler göstermekle beraber, gittikçe artan nüfusu daha iyi besleyebilmek için daha fazla tarım ürünlerine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu nedenle ülkeler, tarımsal verimin artırılması için çaralere aramakta ve önlemler almaktadırlar. Ülkemizde ise verimin artırılması, sadece sayısı artan nüfusumuzun beslenmesi açısından değil, aynı zamanda, ihracatımızın bir kısmının tarımsal ürünlerden sağlanması nedeniyle, dış ödemeler dengesi bakımından da önemli olmaktadır.

Tarım sektörünün ülkemizdeki gayri safi yurtiçi hâsıladaki payı 1990 yılında yüzde 17,5 iken, bu oran, son yıllarda yüzde 15 seviyesine düşmüştür. Buna karşılık tarımın sivil istihdamdaki payı ise, yüzde 45 ile ağırlığını sürdürmektedir. Tarımın ekonomideki önemi azalırken, nüfusun önemli bir kısmı geçimini tarımla sağlamaya devam etmektedir. Bu durum, insanların ne kadar tarıma bağlı olduğunu net bir şekilde ortaya koymaktadır.

Altıncı Plan döneminde tarım sektörü üretiminde, yıllık ortalama yüzde 1,7 artış, ihracatında yüzde 1,3 ithalatında ise yüzde 5 azalış olmuştur.

Ülkemizin tarımcı illeri arasında, Bursa gibi, sanayii güçlü iller olmasına rağmen, buna benzer illerimizle birlikte 39 ilimizin ekonomisinde tarım en önemli payı almaktadır. Şu durum gayet iyi bilinmektedir ki, yıllar geçtikçe, illerimizde tarımda küçük işletmelerin payı gittikçe artmaktadır.

Arazi kullanım planlarının uygun bir şekilde yapılması, tarım arazilerinin tarımdışı kullanımının önlenmesi ve erozyon gibi nedenlerle tarım alanlarının azalmasının önlenmesi, arazi mülkiyetindeki dağılım bozukluğunun giderilmesi, üretimin yönlendirilmesi, pazarlanması, fiyat oluşumu, üreticiye hizmet götürülmesine yönelik üretici düzeyinde örgütlenmelere öncülük edilmesinin sağlanması, kamu kesimindeki yetki dağılımının giderilmesi ve koordinasyonunun sağlanması gibi, acilen çözüm bekleyen sorunlar bulunmaktadır.

Bu sorunların yanında, tarımla geçimini sağlayan insanların doğruca ilgilendiren kredi faizlerinin yüksekliği, tarım ürünlerine verilen enflasyonun altındaki fiyatların artırılması, yanlış uygulanan destekleme ödemelerinin düzeltilmesi, şekerpancarında uygulanan kotalarda çiftçilerimizin önerilerinin dikkate alınması, tarım ürünleri ithalatının, ülkemiz tarımına zarar vermeyecek şekilde yapılması, özellikle, hayvancılık kredilerinden büyük firmalara verilen hakların, küçük firmalara ve çiftçilere de verilmesi, yeni Hal Yasasından dolayı ortaya çıkan aksaklıkların tespit edilmesi ve giderilmesi, üreticilerin doğal afetlerden doğan zararlarının telafisinde, ürün sigortası sisteminin getirilmesi gibi konuların araştırılması amacıyla, Anayasamızın 98 inci, Meclis İktidârınının 104 üncü ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

1. Faruk Çelik	(Bursa)
2. Musa Demirci	(Sivas)
3. Bülent Arıncı	(Manisa)
4. Ahmet Sünnetçioğlu	(Bursa)
5. Rıza Ulucak	(Ankara)
6. Mahmut Göksu	(Adıyaman)
7. Hüseyin Karagöz	(Çankırı)
8. Osman Pepe	(Kocaeli)
9. Mehmet Vecdî Gönül	(Kocaeli)
10. Ömer Vehbi Hatipoğlu	(Diyarbakır)
11. Mustafa Baş	(İstanbul)
12. Hüseyin Kansu	(İstanbul)
13. Turhan Alçelik	(Giresun)
14. Remzi Çetin	(Konya)
15. Sacit Günbey	(Diyarbakır)
16. Osman Yumakoğulları	(İstanbul)

17. İsmail Özgün	(Balıkesir)
18. Yakup Budak	(Adana)
19. Latif Öztekin	(Elazığ)
20. Nezir Aydın	(Sakarya)

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Önerge gündemdeki yerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki öngörüme, sırası geldiğinde yapılacaktır.

Beşinci ve son araştırma önergesini okutuyorum :

5. — *Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, yerel basın sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/23)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Kamu görevi niteliğinde hizmet veren yerel görsel ve yazılı basınımız büyük bir kriz içinde-
dir ve bu kriz artarak devam etmektedir.

Yerel basının içinde bulunduğu sorunların çözümüne katkıda bulunmak ve taşranın demokrasiye katılımını sağlamak için sorunun TBMM'nce araştırılmasında yarar görülmektedir.

Konuya dair gerekçe ekte sunulmuştur.

İçtüzüğün ilgili hükmü gereğince, yerel basının içinde bulunduğu sorunlarla ilgili Meclis araştırması açılmasını saygıyla arz ederiz.

1. Tevhit Karakaya	(Erzincan)
2. Abdüllatif Şener	(Sivas)
3. Ali Sezal	(Kahramanmaraş)
4. İlyas Arslan	(Yozgat)
5. Ali Oğuz	(İstanbul)
6. Azmi Ateş	(İstanbul)
7. Mehmet Elkatmış	(Nevşehir)
8. Cemil Çiçek	(Ankara)
9. Fethullah Erbaş	(Van)
10. İrfan Gündüz	(İstanbul)
11. Ahmet Demircan	(Samsun)
12. Mukadder Başeğmez	(İstanbul)
13. Veysel Candan	(Konya)
14. Zülfükar İzol	(Şanlıurfa)
15. Rıza Ulucak	(Ankara)
16. Yakup Budak	(Adana)
17. Ayşe Nazlı Ilıcak	(İstanbul)
18. Turhan Alçelik	(Giresun)
19. Maliki Ejder Arvas	(Van)
20. Mehmet Özyol	(Adıyaman)

Gerekçe :

Cumhuriyetin korunması, demokrasinin tüm kurum ve ilkeleriyle yerleşmesi için birtakım fizikî araçlardan ve güçten ziyade, düşünceye önemli görev düşmektedir. Sağlıklı düşüncenin gelişimi ise güçlü bir medya ile olmaktadır.

Öteki sektörlerde olduğu gibi, ülkemizde, basın sektöründe bir merkezîyetçilik hâkimdir. Basında tekelleşme, iç barışın temel dinamiklerini olumsuz yönde etkilemektedir. Demokrasi ve Cumhuriyetin yaşatılabilmesi için taşranın da katılımının sağlanması gerekmektedir. Bu ise güçlü yerel medya ile sağlanabilir.

Öte yandan, güntümüz teknolojilerinde en hızlı gelişmenin, iletişim alanında gerçekleşmekte olduğu bilinmektedir. Gerek yazılı ve gerekse görsel basın, iletişimin önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Gelişmelerden hızlı bir biçimde yararlanılmaktadır.

Ulusal düzeyde basın sektörü devlet desteği ile birkısım sermaye çevrelerinin elinde tekelleşmeye yüz tuttuğundan, kamuoyu oluşumunda 4. sıradan 1 . sıraya çıkmış bulunmaktadır. Son birkaç yıldan beri, özellikle son birkaç ay esnasında, basında el değiştirmeler bu düşüncemizi doğrulamaktadır. Ama, bütün bu olanlar basınımızın sorunu olmadığı anlamını taşımamaktadır. Basının sorunları vardır ve acilen çözüm beklediği bir gerçektir.

Ama, bir gerçek daha vardır ki, ulusal basının yanında unutulmuş yerel basın ayakta, hatta hayatta kalma mücadelesi vermektedir.

Yerel yazılı ve görsel basın, devlet desteği ve imkânsızlıklar nedeniyle teknik alandaki hızlı gelişmelere ayak uyduramamaktadır. Çünkü, son derece kısıtlı kendi imkânlarıyla yayınlarını sürdürme gayreti içindedirler.

Yerel basının devlet imkânlarından da yararlanamamaktadırlar. Halbuki, ulusal basına paralel olarak, yerel basının da desteklenmesi ve himaye edilmesi gerekmektedir. Bu, bir Anayasanın eşitlik ilkesi gereğidir. Yerel basın, anayasal ve yasal görevini yerine getirirken o yörenin gözlü, kulağı ve sesidir.

Tek tek kapanmaya ve faaliyetlerini tatil etmeye başlayan bu sektörün içinde bulunduğu sorunlar, sadece, ekonomik de değildir. Ekonomik sorunların yanında, kültürel, etik ve düşünce yönünden sorunları vardır.

Birkısım yöneticilerimizin, bölgelerindeki basın üzerinde, âdeta, şiddet uyguladıkları bilinmektedir.

Yukarıda kısaca anlatılan gerçeklerin ışığında, bir kamu hizmeti yapan mahallî basınımızın sorunlarına eğilmenin zamanı gelmiştir. Mahallî basınımızın içinde buldukları sıkıntıları tespit etmek ve icra organına çözüm önerileri üretmek için, Türkiye Büyük Millet Meclisine, önemli bir görev düşmektedir.

Anadolu insanı aktif şekilde demokrasiye katılımında bulunmak ve ulusal düzeyde sesini duyurmak için, sorunlarının tespitini ve çözümünü beklemektedir. Mahallî basınımızın meselelerinin Yüce Meclisimizde ele alınıp, incelenmesi, müzakere edilmesi iki yönden yararlı olacaktır:

1. Bir taraftan kendi meselelerini çözmek için çaba sarf ederken, öte taraftan yerel sorunların çözümüne katkıda bulunan bu sektöre moral destek olacaktır.

2. Unutulmaya terk edilmiş izlenimine kapılmış bulunan yerel basının zaten çözümsüz olmayan sorunlarının çözümü için, hem kendilerine hem de icraya yol gösterilmesi olacaktır.

Her iki durumda da, hem ülkemiz hem basınıımız büyük kazançlar elde edecektir. Sektörlere-rası dengesizliklerin düzeltilmesine böylece yardımcı olunacaktır.

Yüce Meclisimizin, bir kere daha, bu gerçeği görerek, yerel basınıımızın sorunlarını gündemi-ne alması ve bir Meclis araştırması açması son derece yararlı olacaktır.

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Önerge, gündemdeki yerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki öngö-rüşme, sırası geldiğinde yapılacaktır.

Sayın milletvekilleri, gündemin "Seçim" bölümüne geçiyoruz.

IV. – SEÇİMLER

A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM

1. – İçişleri Komisyonunda açık bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN – İçişleri Komisyonunda boş bulunan ve Doğru Yol Partisi Grubuna düşen 1 üye-lik için, Çorum Milletvekili Bekir Aksoy aday gösterilmiştir; oylarınıza sunuyorum: Kabul eden-ler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gündemin "Sözlü Sorular" bölümüne geçiyoruz.

V. – SORULAR VE CEVAPLAR

A) SÖZLÜ SORULAR VE CEVAPLARI

1. – *Giresun Milletvekili Turhan Alçelik'in, Giresun İlinin doğal afet bölgesi kapsamına alınıp alınmayacağına ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Devlet Bakanı Abdulhaluk Çay'ın cevabı (6/1)*

BAŞKAN – 1 inci sırada yer alan, Giresun Milletvekili Turhan Alçelik'in, Giresun İlinin do-ğal afet bölgesi kapsamına alınıp alınmayacağına ilişkin Başbakan'dan sorusu vardır.

Soruyu cevaplandıracak Sayın Bakan var mı? Burada.

Soruyu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Sayın Bülent Ecevit tarafından sözlü olarak cevaplandırılma-sı hususunda gereğinin yapılmasını arz ederim.

Saygılarımla. 31.5.1999

Dr. Turhan Alçelik
Giresun

1- Yaklaşık 5 ay önce Karadeniz Bölgesinde meydana gelen; özellikle Giresun'da "felaket" de-recesindeki doğal deniz afeti nedeniyle, trilyonlara varan afet zararlarına karşı, Giresun'a Acil Des-tek Fonundan, sıkıntılarımızı giderecek yeterli kaynak aktarılmış mıdır? Aktarılmadı ise aktarma-yı düşünüyor musunuz?

2- Sayın Mesut Yılmaz başkanlığındaki 55 inci Türkiye Cumhuriyeti hükümetinde, kendileri-nin de Başbakan Yardımcısı olarak imzası olan 98/12131 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla Ordu, Trabzon ve Rize doğal afet bölgesi kapsamına alınmış idi. Halbuki defalarca sel ve heyelan felake-tine maruz kalan, hele son deniz felaketinde limanı yok olan, yüzlerce balıkçımızın ekmek teknesi olan kayıkları parçalanmış iken, ilimizdeki yaraların acilen sarılması için, yeni bir Bakanlar Kuru-lu kararı ile Giresun'u doğal afet bölgesi kapsamına almayı düşünüyor musunuz? Ne zaman?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

Süreniz 5 dakika efendim.

DEVLET BAKANI ABDULHALUK MEHMET ÇAY (Çorum) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Giresun Milletvekili Sayın Turhan Alçelik'in Giresun İlinin maruz kaldığı doğal afet nedeniyle Sayın Başbakanımızın cevaplandırmasını istediği sözlü soru önergesini, Başbakanımızın talimatları gereği, cevaplandırmak üzere söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Yüce Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Önergede belirtilen 98/12131 sayılı Bakanlar Kurulu kararı, tabii afet nedeniyle gelir kaybı ve altyapı hasarına uğrayan il özel idarelerine yapılacak yardımlara dair karar olup, 1998 yılı içinde meydana gelen hasarlarla ilgilidir.

1999 yılı içinde meydana gelen gerek belediyelerin gerekse il özel idarelerinin uğramış olduğu afetler nedeniyle karşılansın gelir kaybı ve altyapı hasarlarının karşılanması için, Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkındaki 2380 sayılı Kanuna göre ve bütçe kanunu hükümlerine göre tahakkuk edecek payların artırılmasıyla ilgili işlemler 24 Eylül 1998 tarih ve 23473 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan tebliğin I inci maddesi gereği ilgili kuruluşumuz olan İller Bankası tarafından yürütülmektedir.

Giresun Valiliğinin 23.02.1999 tarih ve 000394 sayılı yazısıyla, 20.02.1999 tarihinde şiddetli fırtına ve deniz kabarması sonucu Belediye ve İl Özel İdaresine ait altyapı tesislerinin tamamen tahrip olduğunun bildirilmesi üzerine, İller Bankası Genel Müdürlüğüne gerekli çalışmalara başlanılmıştır.

İller Bankası Genel Müdürlüğü, 12.3.1999 tarihinde altyapıyla ilgili hasarların tespiti için, İller Bankası Trabzon Bölge Müdürlüğünden hasar tespit raporu istemiştir.

Aynı tarihte Karayolları Genel Müdürlüğümüzden yollarla ilgili hasar tespiti istenmiş, yapılan değerlendirmede, meydana gelen tahribatın devlet karayollarında meydana geldiği ve bu tahribatın adı geçen müdürlüğümüzce Karadeniz Sahil Yolu çalışmaları kapsamında da ele alınması kararlaştırılmıştır.

Giresun İlindeki üstyapı hasarları konusunda Bayındırlık ve İskân Müdürlüğümüzce yapılan incelemelerde, belediyeye ait üstyapılarda herhangi bir hasar olmadığı belirtilmiştir.

Tabii afete uğrayan Giresun İli ve belediyelerinin görmüş oldukları zararlar, devletin imkânları ölçüsünde kısa sürede giderilmeye çalışılacaktır.

Saygıyla arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

TURHAN ALÇELİK (Giresun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Alçelik.

TURHAN ALÇELİK (Giresun) – Sayın Başkan, yerinden mi arz edeyim?

BAŞKAN – Evet, yerinizde efendim.

TURHAN ALÇELİK (Giresun) – Efendim, şimdi, Sayın Bakanım ifade ettiği hususlar bizim arzu ettiğimiz devlet katkısını maalesef sağlamıyor.

Şu anda, benim elimde fotoğraflar var. Menderes'in Giresun'a hediyesi olan Giresun Limanı şu anda yoktur, büyük mendirek, bu deniz felaketinde tamamen harap olmuştur. Dolayısıyla, yaklaşık olarak 10 trilyonluk bir hasar söz konusudur. Bu, Valiliğimiz tarafından verilen rakamdır. Bu fotoğrafları, Sayın Başbakana arz etmek üzere Sayın Bakanımıza arz ediyorum; ancak, istirhamımız şudur: 250'nin üzerinde balıkçı esnafımızın balık tuttıkları ekme tekneleri parçalanmış, 500 milyar liraya yakın hasar meydana gelmiştir; bu, sadece esnafımıza ait hasardır. Altyapı olarak, burada ayrıca, bir büyük buğday silosu yok olmuş ve dediğim gibi, şu anda liman yoktur.

Bizim arzu ettiğimiz doğal afet bölgesi kararı, il özel idarelerine ve belediyelere aktarılan katkı paylarının artırılması içindir. Şu anda, Ordu, Trabzon ve Sinop illeri özel idare katkı payları 2 misli gidiyor, Rize'ye ise 3 mislidir. Türkiye'de en büyük felakete maruz kalan Giresun için mutlaka, en az Rize ölçüsünde; yani, 3 misli, özel idare katkı payı talep ediyoruz. Bunun için de, Bakanlar Kurulundan, acilen -çünkü, bu felaketin üzerinden beş ay gibi bir süre geçti- bu kararı çıkarmalarını talep ediyoruz.

Arz eder, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Soru yanıtlandırılmıştır.

2. — *İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, üniversite sınav soru kitapçığının çalınması nedeniyle yürütülen soruşturmaya ilişkin sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Metin Bostancıoğlu'nun cevabı (6/2)*

BAŞKAN – 2 nci sırada, İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, üniversite sınav soru kitapçığının çalınması nedeniyle yürütülen soruşturmaya ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi vardır.

Sayın Bakan?.. Burada.

BAŞKAN – Soruyu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Millî Eğitim Bakanı Sayın Metin Bostancıoğlu tarafından sözlü olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Osman Yumakoğulları
İstanbul

Soru 1- ÖSYM Başkanlığı tarafından yapılacak sınavın iptal edilmesi sonucunda, yüzbinlerce öğrenci maddî ve manevî sıkıntılarla karşı karşıya kalmıştır. Yüzbinlerce öğrencinin istikballerini yakından ilgilendiren böyle önemli bir sınavın iptal edilmesi ve kamuoyunda merak edilen husus, sınavın iptaliyle ilgili soruşturma hangi aşamadır?

Soru 2- Sınav soru kitapçığının çalınması sonucu sınavın iptal edildiği kamuoyunda şüphe uyandırmıştır. Kitapçığın çalınması doğru mudur? Doğru ise, yetkililer hakkında bugüne kadar görevinden alınan var mıdır? Sorumlular hakkında adli ve idari soruşturma yapılmış mıdır?

Soru 3. Demokratik toplumlarda en yetkili kişilerin böyle önemli konular karşısında istifa veya görevden alınmaları yoluna başvurulmaktadır. Bu sınav iptali ile ilgili olarak, YÖK Başkanı ve ÖSYM Başkanı hakkında böyle bir işlem yapmayı düşünüyor musunuz?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakanım. (DSP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakikadır.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI METİN BOSTANCIOĞLU (Sinop) – Sayın Başkan, Sayın Osman Yumakoğulları'nın birinci sorusunun cevabı: İstanbul'da, soru kitapçığı hırsızlığı, gerek İstanbul Cumhuriyet Savcılığı gerekse Yüksek Öğretim Denetleme Kurulu Başkanlığınca, ayrı ayrı, adli ve idari yönden soruşturulmaktadır. Soruşturma, halen devam etmektedir.

İkinci sorunun cevabı : 2 Mayıs 1999 tarihinde yapılacak olan 1999 yılı ÖSS için sınav evrakı, kapalı ve mühürlü kamyonlarla, nakil kuryeleri ve güvenlik güçleri refakatinde sınav merkezine

gönderilmiş ve oralarda bulunan sınav merkezi yöneticileri, koruma kuryeleri, nakil kuryeleri ve diğer görevliler nezaretinde, sınav evrakının saklanacağı yerlere konulmuştur. Sınav evrakının, İstanbul'un Anadolu yakası için saklandığı yer olan Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi binasında, sınav binalarından birine ait bir torbanın kesilmek suretiyle açıldığı ve soru kitapçığı paketlerinden birinin açılarak, iki soru kitapçığının çalındığı, 1 Mayıs 1999 günü saat 16.30'da Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığına haber verilmiş ve Yükseköğretim Kurulu Başkanı da çok kısa bir süre içerisinde, bu durumdan haberdar edilmiştir.

Üçüncü sorunun cevabı: İstanbul'daki soru kitapçığı hırsızlığıyla, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı ve Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının hiçbir ilgisi bulunmamaktadır. Söz konusu hırsızlık, adli bir vakadır; adli ve idari soruşturmaların sonucuna göre işlem yapılacaktır.

Teşekkür ederim. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Biz teşekkür ediyoruz Sayın Bakanım.

Soru cevaplandırılmıştır.

3. – *Bursa Milletvekili Faruk Çelik'in, Bursa İlindeki SSK'ya tabi sigortalıların sağlık hizmetlerine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sorusu ve Devlet Bakanı Abdulhaluk Çay'ın cevabı (6/3)*

BAŞKAN – Bursa Milletvekili Sayın Faruk Çelik'in, Bursa İlindeki SSK'ya tabi sigortalıların sağlık hizmetlerine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi vardır.

Cevap verecek Sayın Bakan?.. Burada.

Soruyu okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Yaşar Okuyan tarafından sözlü olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Faruk Çelik
Bursa

1. Ülkemizin ilk dört ilinden biri olan ve sanayi kenti olan Bursa İlimizde, kaç bin sigortalı vardır?

2. Bursa İlimizde Sosyal Sigortalar Kurumunu, sağlık hizmetleri yönünden yeterli buluyor musunuz?

3. Bursa'daki toplam nüfusun yüzde 65'inin Sosyal Sigortalar Kurumunun sağlık hizmetlerinden yararlanmak zorunluluğu olduğu düşünüldüğünde, yaklaşık 700 yatak kapasitesi ile hizmet vermekte olan Çekirge SSK Hastanesi bu ihtiyacı karşılayabilmekte midir?

4. Yeni yapılmakta olan ikinci Sosyal Sigortalar Kurumu Hastanesi ne zaman bitirilecektir? Bu hastane için gerekli ödenek ayrılmış mıdır?

5. Bursa'daki Sosyal Sigortalar Kurumuna tabi sigortalılarımızın problemlerini çözmek için, ek ne tür tedbirler almayı düşünülmektedir?

BAŞKAN – Sayın Bakanım, buyurun.

Maşallah, hükümetimiz, Meclisimizle birlikte Anayasa değiştiriyor, kanun çıkarıyor ve soruları da anında yanıtlıyor; kendilerini kutluyoruz efendim.

Süreniz 5 dakika efendim.

DEVLET BAKANİ ABDULHALUK MEHMET ÇAY (Çorum) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Bursa Milletvekili Sayın Faruk Çelik'in, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Yaşar Okuyan'a yönelttiği sözlü soru önergesini cevaplandırmak üzere söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

1998 yılı sonu itibarıyla Bursa'da, 292 000 kadar sigortalı, 128 000 emekli dul ve yetim ve bunların aile fertleri olmak üzere toplam 1 560 000 kişi Sosyal Sigortalar Kurumu kapsamında bulunmaktadır. Buna göre, Bursa nüfusunun yaklaşık yüzde 77'si SSK sağlık hizmetlerinden yararlanmak durumundadır. Bursa'da, SSK, 803 yatak kapasiteli 3 hastane, 5 dispanser, 8 sağlık istasyonu olmak üzere toplam 16 sağlık tesisiyle sağlık hizmeti vermektedir. Ayrıca, Kurum, Bursa'da, sözleşmeli kuruluşlardan, devlet ve üniversite hastanelerinden hizmet satın almaktadır.

Sigortalı nüfusun bu ölçüde yoğun olması, tesis ve personel yetersizliği gibi nedenlerle, birçok büyük ilimizde olduğu gibi Bursa'da da SSK sağlık hizmetlerinin yeterli olduğunu söylemek mümkün değildir.

Bu durum dikkate alınarak, Kurum tarafından, Bursa'da, 400 yataklı ikinci bir hastane yaptırılmaktadır. SSK Bursa hastanesinin inşaatına, 26 Mart 1998 tarihinde yer teslimi yapılarak başlanmıştır. Halen, hastanenin inşaatı devam etmekte olup, inşaat bitim tarihi, sözleşmesine göre 25 Mart 2002'dir. İnşaat, 1996 yılı birim fiyatlarıyla, yaklaşık 837 milyar liraya tamamlanacaktır. İnşaat için, bugüne kadar 179 milyar lira harcama yapılmıştır.

Sosyal Sigortalar Kurumu, şu anda, Sağlık Bakanlığı normlarına göre, 22 000 personel açığıyla hizmet vermektedir. Kurum için yeni kadrolar ihdasını öngören kanun tasarısı, sosyal güvenlik reformu çerçevesinde, önümüzdeki günlerde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulacaktır. Söz konusu kanunun çıkmasından sonra, bütün SSK sağlık tesislerine, ihtiyaçlarına göre personel takviyesi yapılacaktır. Ayrıca, Bakanlıkça, SSK sağlık hizmetlerinde verimliliği artırmak amacıyla alınacak bazı tedbirler önümüzdeki günlerde uygulamaya konulacaktır.

Bunlar dışında, SSK Bursa Hastanesinin yükünün azaltılması bakımından, Etibanka ait Küçüközü tesisleri kurumca satın alınmıştır. Bu tesislerden idari bina olarak kullanılan yere Bursa Hastanesindeki çocuk ve çocuk cerrahi kliniklerinin nakledilmesi; Duaçınarı Semtinde faaliyet gösteren Duaçınarı Dispanseri ve Bursa Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi aynı binada sıkışık bir ortamda hizmet verdiğinden, Ağız ve Diş Sağlığı Merkezinin, Etibank tarafından daha önce lojman olarak kullanılan C Bloka nakledilmesi; Bursa Sigorta Müdürlüğü binasının alt katında hizmet veren Altıparmak Polikliniğinin Ağız ve Diş Sağlığı Merkezinden boşalacak yere nakledilerek Duaçınarı Dispanserinin tam teşekküllü bir hale getirilmesi, Küçüközü tesislerinde halen boş bulunan 4 000 metrekarelik alana yaptırılmak üzere, yeni bir sigorta müdürlüğü binası ile kadın hastalıkları ve doğum hastanesi projelerinin yatırım programına alınması, Bursa Hastanesinin bahçesinde bulunan hemşire lojmanlarının D Bloka nakledilerek, boşalan yere hastane bünyesindeki psikiyatri servisinin taşınması Kurum Yönetim Kurulu tarafından kararlaştırılmış olup, bu doğrultuda çalışmalara başlanmıştır.

Bilgilerinize arz eder, saygılar sunarım. (MHP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakanım.

Soru cevaplandırılmıştır.

4. — *İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, Almanya'da yaşayan Türk vatandaşlarının yurda giriş çıkışlarında karşılaştıkları sorunlara ilişkin Dışişleri Bakanından sözlü soru önergesi. (6/4)*

BAŞKAN — 4 üncü sırada, İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, Almanya'da yaşayan Türk vatandaşlarının yurda giriş çıkışlarında karşılaştıkları sorunlara ilişkin Dışişleri Bakanından sözlü soru önergesi vardır.

Soruyu cevaplandırarak Sayın Bakan?.. Yok.

Soru ertelenmiştir.

5.- *İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, iç ve dış borç miktarına ve iç borçlanma faiz oranlarına ilişkin Devlet Bakanından (Hikmet Uluğbay) sözlü soru önergesi (6/5)*

BAŞKAN — 5 inci sırada, İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, iç ve dış borç miktarına ve iç borçlanma faiz oranlarına ilişkin Devlet Bakanı Hikmet Uluğbay'dan sözlü soru önergesi vardır.

Soruyu yanıtlayacak Sayın Bakan?.. Yok.

Soru ertelenmiştir.

Sayın milletvekilleri, gündemde bulunan konuları sırasıyla görüşmek için ,1 Temmuz 1999 Perşembe günü saat 15.00'te toplanmak üzere, birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati : 16.19

V. — SORULAR VE CEVAPLAR

B) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. — *Balıkesir Milletvekili İlyas Yılmazyıldız'ın;*

— *Buğday taban fiyatının ne zaman açıklanacağına ve süne zararlısı ile yapılacak mücadeleye,*

— *Hayvancılık sektöründe yaşanan bazı sorunlara,*

Şanlıurfa Milletvekili Zülfikâr İzol'un;

— *Tarım ürünleri taban fiyatına ve çiftçilerin Ziraat Bankasına olan borçlarının ertelenmesi çabalarına,*

İlişkin sorusu ve Tarım ve Köyişleri Bakanı Hüsnü Yusuf Gökalg'ın yazılı cevabı (7/55, 56, 60)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Köyişleri Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

10.6.1999
İlyas Yılmazyıldız
Balıkesir

Sorular :

1. Geçen sene embriyo kararı var denilerek çiftçilerimizden ucuza alınan buğday imha edilmiş midir? Edilmemiş ise satılmış mıdır? Satılmış ise kimlere satılmıştır?

2. Geçen sene bütçelik zarara uğrayan çiftçilerin zararlarının telafisi ve bu senenin maliyetleri gözönüne alındığında, Türkiye Ziraat Odası Başkanlığına buğday taban fiyatının en az 115 bin lira olması istenmektedir. Buğday hasadına başlanmış olup, buğday taban fiyatının açıklanması gecikmiştir. Buğday taban fiyatı ne zaman açıklanacaktır?

3. Geçen yıl kullanım süresi bir yıl geçmiş, etkisiz ilaçlar kullanılması nedeniyle buğday üretiminde verimi azaltan süne zararlısı ile yapılan mücadele başarısız olmuş ve bu yıl başta Balıkesir ve ilçeleri Manyas, Bandırma, Gönen, Susurluk olmak üzere Marmara Bölgesinde süne zararlısı çok fazla artmıştır. Bu konuda ne gibi tedbirler alınmıştır? Önümüzdeki yıllarda sünenin azaltılması için ne gibi önlemler alınması düşünülmektedir?

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Köyişleri Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

10.6.1999

İlyas Yılmazyıldız
Balıkesir

Sorular :

1. Halen uygulamada olan 5 000 TL/lt'lik süt teşvik priminin tebliğde yapılacak bir değişiklik ile soy kütüğü işletmelerine 10 000 TL/lt olarak uygulanması düşünülmekte midir?

2. 14.1.1999 tarihinde sona eren ve yurtiçindeki yetiştiricileri ithalata karşı korumak amacıyla yurtiçinde üretilen damızlık gebe düve edinene verilen destekleme yeniden başlatılacak mıdır?

3. Yatırımlara yeni başlayan tüyelerine kâr payı dağıtmayan ve kazancının tamamını verimliliğe harcayan Yetiştirici Birliklerinin diğer örgütler gibi kurumlar vergisinden muaf tutulması konusunda Bakanlığımızın bir çalışması var mıdır?

4. Hayvancılık sektörüne verilen kredi faizlerinin yüksek olması sebebiyle darboğaza giren çiftçilerimizi, bu durumdan kurtarmak için, kredi faiz oranları düşürülecek midir?

5. Yem fiyatlarındaki hızlı artışa karşılık süt ve et fiyatlarının düşük olması çiftçilerimizi ekonomik krize sokmuştur. Yem desteği verilmesi çiftçilerimizi destekleme politikalarınız içinde var mıdır?

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Köyişleri Bakanı Sayın Hüsnü Yusuf Gökalp tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

11.6.1999

Zülfikâr İzol
Şanlıurfa

1. Tarım ürünleri buğday, arpa, mercimek taban fiyatı ne zaman açıklanacaktır? Açıklamada geç kalınmamış mıdır?

2. Güneydoğu Anadolu Bölgesinde kuraklıktan dolayı % 50-60 civarında hasar tespit edilmiş, bu hasar tespiti için Bakanlar Kurulunda ne gibi önlemler alındı, çiftçiye ne gibi katkı sağlanacaktır?

3. Çiftçilerin Ziraat Bankasına takipteki ve takipte olmayan borçlarının ertelenmesi konusunda bir çalışma var mıdır? Varsa hangi aşamadadır, yoksa neden? Geç kalınmamış mıdır?

T.C.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı
Sayı : KDD.S.Ö.1.01/1331

30.6.1999

Konu : Yazılı soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : TBMM Bşk. İlg. Gen. Sek. liğinin 17.6.1999 gün ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-360 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde bakanlığımıza intikal eden ve Balıkesir Milletvekili Sayın İlyas Yılmazyıldız'a ait olan 7/55-286/01298 ve 7/56-287/01299 sayılı; Şanlıurfa Milletvekili Sayın Zulfikar İzol'a ait olan 7/60-307/01369 sayılı yazılı soru önergeleri ile ilgili bilgiler, ilişikte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Hüsnü Yusuf Gökalp
Tarım ve Köyişleri Bakanı

Balıkesir Milletvekili Sayın İlyas Yılmazyıldız'ın 10.6.1999 Tarih ve 7/55-286/01298 Sayılı Yazılı Soru Önergesiyle İlgili Bilgiler :

Soru 1 : Geçen sene embriyo karaması var denilerek çiftçilerimizden ucuza alınan buğdaylar imha edilmiş midir? Edilmemiş ise satılmış mıdır? Satılmış ise kimlere satılmıştır?

Cevap : 1998 Mayıs ayında meydana gelen yoğun yağışlar nedeniyle özellikle Güney Marmara buğdaylarında yüksek oranlarda embriyo karaması görülmüştür. Daha önce % 3'e kadar embriyo karaması olan buğdaylar ekmeçlik buğday fiyatı ile % 3-5 arasında embriyo karaması olanlar yemlik buğday fiyatı ile satın alınmakta iken, % 5'in üzerindekiiler satın alınmamaktaydı. Ancak çiftçilerin mağduriyetinin önlenmesi bakımından, bu oran Toprak Mahsulleri Ofisinde bilahere % 10'a çıkarılmış ve 10.7.1998 tarihli Resmî Gazetede yayımlanan kararname uyarınca da % 10'a kadar embriyo karaması olanlar ekmeçlik buğday fiyatı ile ve % 10'dan fazla embriyo karaması olanlar da yemlik buğday fiyatı ile satın alınmışlardır. % 10'a kadar embriyo karaması olan ve ekmeçlik buğday fiyatı ile satın alınan buğday miktarı 103 863 ton; % 10'dan fazla embriyo karaması olan ve yemlik buğday fiyatı ile satın alınan buğday miktarı da 42 530 tondur.

Anlaşılabacağı üzere; ucuza buğday satın alınması sözkonusu olmadığı gibi, esasen yemlik buğday fiyatı ile satın alınması gereken buğdaylar ekmeçlik buğday fiyatı ile yani daha yüksek fiyat ile satın alınmış ve hiç alınmaması gereken buğdaylar da yemlik buğday fiyatı ile satın alınmışlardır.

Satın alınan buğdaylar, ihtiva ettikleri embriyo karamalı tane oranına göre ayrı ayrı depolarda muhafaza edilmişlerdir. Bunlar önce TMO laboratuvarlarında, bilahere Ziraî Mücadele Araştırma Enstitüsü ve TUBİTAK laboratuvarlarında titiz ve uzun süreli analizlere tabi tutulmuşlardır. Analiz sonuçları dikkate alınarak, insan sağlığı açısından zararlı olmayan, % 10'a kadar embriyo karaması ihtiva eden ve ekmeçlik buğday fiyatı ile satın alınan buğdaylar, yine ekmeçlik buğday fiyatına satılmışlardır. % 10'dan fazla embriyo karaması olan buğdaylardan, ihtiva ettikleri toksin bakımından insan sağlığına zararlı olmayanlar, yemlik buğday fiyatına satın alınmışlar ve yine yemlik buğday fiyatına satılmışlardır.

İnsan sağlığına zararlı olan buğdayların yakılarak imhası kararlaştırılmış ve imha işlemine başlanılmışken, bunların gıda dışında tuğla ve kontrplak sanayinde kullanılması yolunda bazı ta-

lepler gelmiştir. Bunun üzerine imha işlemine ara verilmiş ve ülke ekonomisine katkı sağlamak amacıyla bu sanayilerde ne şekilde kullanılabilceği hususunda araştırma ve çalışmalarına başlanmıştır. Talep sahibi firmalarla görüşmeler devam etmektedir.

Görülebileceği üzere, hem çiftçinin mağduriyetini önlemek hem de insan sağlığı açısından ortaya çıkabilecek sakıncaları bertaraf etmek amacıyla her türlü imkân kullanılarak, gerekli tüm tedbirler alınmıştır.

Soru 2 : Geçen sene büyük zarara uğrayan çiftçilerin zararlarının telafisi ve bu senenin maliyetleri gözönüne alındığında, Türkiye Ziraat Odası Başkanlığınca buğday taban fiyatının en az 115 bin lira olması istenmektedir. Buğday hasadına başlanmış olup, buğday taban fiyatının açıklanması gecikmiştir. Buğday taban fiyatı ne zaman açıklanacaktır?

Cevap : 1999-2000 Dönemi hububat destekleme alım fiyatları, bakanlığımız tarafından 19.6.1999 tarihinde açıklanmıştır.

Soru 3 : Geçen yıl kullanılan ve süresi bir yıl geçmiş etkisiz ilaçlar nedeniyle buğday üretiminde süne zararlısı ile yapılan mücadele başarısız olmuştur. Bu yıl başta Balıkesir ve Manyas, Bandırma, Gönen, Susurluk ilçeleri üzere, Marmara Bölgesinde süne zararlısı çok fazla artmıştır. Bu konuda ne gibi tedbirler alınmıştır? Önümüzdeki yıllarda sünenin azaltılması için ne gibi önlemler alınması düşünülmektedir?

Cevap : Geçen sene de konu ile ilgili gensoru verilmiş ve mücadelede kullanılan ilaçlar, Ankara Ziraat Mücadele Merkez Araştırma Enstitüsüne analiz ettirilmiş ve analiz raporunda ilaçlarda etkisizliğin sözkonusu olmadığı belirtilmiştir. Zaten bakanlığımızca, her yıl bir önceki yıldan kalma ilaçların analizi yaptırılmakta ve bu analiz sonuçlarına göre uzmanların verdiği raporlar doğrultusunda, ilaçlar kullanılmaktadır.

1998 Yılında Balıkesir İlinde 11 500 dekar, Çanakkale İlinde 315 750 dekar alanda m² de 0.8 ve daha fazla kıslamış ergin yoğunluğu tespit edilmiştir. Daha sonra parazitenmenin yoğun olduğu bu bölgede parazit ve nimf sürveyi yapılarak, Balıkesir İlinde 9 000 dekar, Çanakkale İlinde 231 933 dekar alandaki mücadele eşiğinde nimf bulunmuş ve bu alanlarda ilaçlı mücadele yapılmıştır. Ülke genelinde olduğu gibi bu bölgede de, gerek il müdürleri ve gerekse TMO'ca alınan buğday numunelerinde, ilaçlama yapılan alanlardaki emgi oranları sonuçları, mücadelelerin başarılı olduğu sonucunu vermiştir.

Süne, yurdumuzda hububat ekimi yapılan her yerde bulunmaktadır. Bakanlığımızca ziraat mücadelesi faaliyetleri; zararlı ve hastakil etmelerine karşı birbirini tamamlayıcı, eko-sistemdeki dengeleri koruyucu, zararlıların yalnız ekonomik zararlarını önleyici şekilde seçilen entegre mücadele yöntemleriyle yapılmaktadır. Böylece mücadelenin homojen olarak yapılması sağlanmaktadır. Hedef en az ilaçla veya ilaç kullanmadan, en uygun zamanda ve çevre ile biyolojik dengeye zarar vermeden, en fazla ürünü hastalık ve zararlılardan korumaktır. Marmara Bölgesi parazitenmenin yoğun olduğu yerlerdendir. Bu sebeple bu bölgede, mümkün olduğu kadar ilaçlamadan kaçınılmakta, süne mücadelesine sadece o seneyi değil, geleceği de kurtarmak için bakılmakta ve bu doğrultuda mücadele yapılmaktadır.

1999 Yılında da bu şekilde tedbirler alınmış; Balıkesir İlinde 2 036 965 dekar, Çanakkale İlinde 1 585 000 dekar alanda parazit ve nimf sürveyleri yapılmış ve parazitenmenin yoğun olduğu yerler, doğal biyolojik mücadeleye terk edilmişlerdir. Bunun dışında Balıkesir İlinde 553 334 dekar, Çanakkale İlinde 377 167 dekar alandaki mücadele eşiğinde nimf tespit edilmiş ve ilaçlı mücadele gerçekleştirilmiştir. Mücadeleler sırasında herhangi bir aksaklıkla karşılaşılmamıştır.

Önümüzdeki yıllarda da süne mücadelesinde, doğal denge ve çevreye gereken önem verilerek, ürün kayıplarının en aza indirilmesi ve mücadele alanlarının geriye çekilmesi amacıyla elde edilen araştırma sonuçlarının çiftçiye ulaştırılması ve zaman içinde bu mücadelenin çiftçiye mal edilmesi düşünülmektedir.

Balıkesir Milletvekili Sayın İlyas Yılmazyıldız'ın 10.6.1999 Tarih ve 7/56-287/01299 Sayılı Yazılı Soru Önergesiyle İlgili Bilgiler

Soru 1 : Halen uygulamada olan 5 000 TL/lt'lik teşvik priminin tebliğde yapılacak bir değişiklik ile soy küttüğü işlemlerine 10 000 TL/lt olarak uygulanması düşünülmekte midir?

Cevap : 4-5 Kasım 1998 tarihlerinde yapılan I inci Hayvançılık Kongresinde alınan kararlarla; süt teşvikinde, mevcut uygulamaya devam edilerek, prim artışlarının her yıl Vergi Usul Kanunu ile belirtilen yeniden değerlendirme oranında artırılması, yani artışların otomatikçe bağlanması veya prim artışlarının, satış fiyatının belirli bir oranı üzerinden uygulanması; sanayinin kaliteli ve hijyenik hammadde ihtiyacının karşılanması için süt sığırcılığı işletmelerinde sağlık ve soy küttüğü hizmetlerine önem verilmesi ve bu çerçevede, süt sığırcılığı işletmelerinde "sertifiye" sistemine geçilmesi ile sertifiye edilen işletmelere ilave süt teşvik priminin ödenmesi gibi hususlar üzerinde çalışmalar devam etmektedir. Bu çalışmalar sonucunda, süte uygulanmakta olan teşvik priminin 15 000 TL/lt'e çıkarılması için kaynak arayışları sürdürülmektedir.

Soru 2 : 14.1.1999 tarihinde sona eren ve yurtiçindeki yetiştiricileri ithalata karşı korumak amacıyla yurtiçinde üretilen damızlık gebe düve edinenlere yapılan destekleme, yeniden başlatılacak mıdır?

Cevap : Yurtiçinde yetiştirilen düvelere yapılan % 35 oranındaki destekleme uygulaması, aktarılan kaynağın bitmesi sonucu durdurulmuştur. Bu konu, Tarımsal Destekleme Kurulunda ele alınacak ve yurtiçinde yetiştirilen pedigrili ve saf ırk sertifikalı düvelerin, farklı oranlarda olmak üzere, sübvansiyon uygulanmasından yararlanmasına çalışılacaktır.

Soru 3 : Yatırımlara yeni başlayan üyelerine kâr payı dağıtmayan ve kazancının tamamını ve-rimliliğe harcayan yetiştirici birliklerinin, diğer örgütler gibi kurumlar vergisinden muaf tutulması konusunda, bakanlığınızın bir çalışması var mıdır?

Cevap : Yetiştirici birliklerinin kurumlar vergisinden muaf tutulması, bakanlığımızca benimsenmektedir. Konu hakkında Maliye Bakanlığı ile yazılı ve sözlü iletişim kurulmaktadır. Ayrıca, bakanlığımızca hazırlanan "Hayvan Islah Kanunu Taslağı"nda da, bu hususa yer verilmiştir.

Soru 4 : Hayvancılık sektörüne verilen kredi faizlerinin yüksek olması sebebiyle dar boğaza giren çiftçilerimizi, bu durumdan kurtarmak için, kredi faizi oranları düşürülecek midir?

Cevap : Bu konuda Ziraat Bankası Genel Müdürlüğünden aldığımız bilgilere göre, bankacılık sektöründe tarıma destek sağlayan tek kuruluş, Ziraat Bankasıdır. Ziraat Bankası, toplam kredilerinin çok büyük bir kısmını, tarımsal projelere tahsis etmektedir.

Ancak, 233 Sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümleri doğrultusunda, kaynaklarını verimli ve kârlı kullanmak zorunda olan Ziraat Bankası, bu görevinin sorumluluklarını yerine getirirken, gerek tarımsal kredi uygulamalarından gerekse verilen ek görevlerden dolayı, bazı sıkıntılarla karşılaşmaktadır.

Tarımsal kredilere uygulanan faiz oranları, kaynak maliyetinin % 31 olduğu 1989 Yılında, konularına göre % 34, % 43, % 50 ve % 55 oranlarında ve kâr bırakacak düzeylerde tespit edilmiştir.

Bu oranlarda 8.9.1997 tarihine kadar herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. Bu tarihten sonra faiz oranları, % 59, % 70 ve % 76 seviyelerine yükseltilmiştir. Ekonomideki iyi gidiş paralel olarak, faiz oranları yeniden düzenlenmiş ve 1.7.1998 tarihinden itibaren açılan krediler ile bakiyesi bulunan kredilerin tamamına uygulanmak üzere, hayvancılık kredileri % 59'dan % 54'e, bitkisel üretim kredileri % 70'den % 65'e, traktör kredileri de % 76'dan % 71'e düşürülmüştür.

1989 yılında % 31 olan kaynak maliyeti, son yıllarda giderek yükselmiş ve 1994'te % 88,6, 1995'te % 83,5, 1996'da % 92, 1997'de % 94 ve 1998'de % 107 olarak gerçekleşmiştir. Halen % 129'lar düzeyinde olan bu maliyetler sonucunda, Ziraat Bankası tarımsal kredilerden bu güne kadar sürekli zarar etmiştir. Bu durum, banka kaynaklarının daralmasına neden olmuştur.

Reel anlamda daima negatif olan tarımsal kredi faizleri nedeniyle bankanın, tarımsal kredi uygulamalarından uğradığı zarar tutarı, her geçen gün artmaktadır. Bu olumsuzluğun giderilmesi için, ya faiz oranları ile kaynak maliyeti + kâr arasındaki farkın görev zararı olarak hazinece karşılanması ya da faiz oranlarının bu esasa göre tespit edilmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle mevcut şartlarda olumlu bir gelişme olmadığı sürece, tarımsal kredi faiz oranlarının düşürülmesi, imkân dahilinde görülmemektedir.

Bu konuda, Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği Genel Müdürlüğü'nden aldığımız bilgilere göre de, kooperatiflerin ortaklarına kullandığı ziraat kredilerin esas kaynağı, Ziraat Bankası Genel Müdürlüğüdür. Ziraat kredilerindeki faiz oranları da, bu kuruluş tarafından belirlenmektedir. Hali hazırda hayvancılık kredilerine bankaca % 54, kooperatiflerce de bu orana iki puan ilavesiyle % 56 oranında faiz uygulanmaktadır. Ancak bu oranın daha makul seviyelere düşürülmesi için Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği Genel Müdürlüğü'nün, ilgili kuruluşlar nezdindeki girişimleri sürdürülmektedir.

Soru 5 : Yem fiyatlarındaki hızlı artışa karşılık, süt ve et fiyatlarının düşük olması, çiftçilerimizi ekonomik krize sokmuştur. Yem desteği verilmesi, çiftçilerimizi destekleme politikalarınız içinde var mıdır?

Cevap : Hayvansal ürün maliyetlerini aşağıya çekmek ve tüm yem sektörü ile hayvancılık sektörünü kayıt altına alarak, devletin vergi gelirlerini artırmak bakımından, karma yemlere yüzde düzeyinde iade verilmesi hususu, Hayvancılık Kongresi Sonuç Raporunda yer almıştır. Bu sonuçları değerlendirmek ve izlemek üzere, Tarım ve Köyşleri Bakanlığı Hayvancılık Kongresi İzleme Komisyonu kurulmuştur. Karma yem tüketiminin desteklenmesiyle ilgili hususlar, bu komisyon tarafından değerlendirilmekte olup, çalışmalar devam etmektedir.

Şanlıurfa Milletvekili Sayın Zülfikâr İzol'un 11.6.1999 Tarih ve
7/60-307/01369 Sayılı Yazılı Soru Önergisiyle İlgili Bilgiler

Soru 1 : Tarım ürünleri buğday, arpa, mercimek için, taban fiyatı için ne zaman açıklanacaktır;; açıklamada geç kalınmamış mıdır?

Cevap : 1999-2000 Dönemi hububat destekleme alım fiyatları, bakanlığımız tarafından 19.6.1999 tarihinde açıklanmıştır.

Soru 2 : Güneydoğu Anadolu Bölgesinde, kuraklıktan dolayı % 50-60 civarında hasar tespit edilmiştir. Bu hasar tespiti için, bakanlar kurulunda ne gibi önlemler alınmıştır; çiftçiye ne gibi katkı sağlanacaktır?

Cevap : Güneydoğu Anadolu Bölgesi illerinden Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Kahramanmaraş, Mardin ve Şanlıurfadan; kuraklık afeti ile ilgili olarak bakanlığımıza intikal eden ön tespit bilgilerine göre :

Adıyaman İlinin Merkez, Kahta, Tut ve Samsat İlçelerine ait 158 köyde, 651 300 dekar hububat ekili alanda % 50-60 oranında;

Diyarbakır İlinin Merkez, Kocaköy ve Çınar İlçelerine ait 75 köyde 621 500 dekar hububat ve mercimek alanlarında % 40-60 oranında;

Gaziantep İlinin Nizip, Karkamış, Oğuzeli, Islahiye, Şahinbey, Şehitkamil ve Nurdağı İlçelerine ait 114 köyde 133 016 dekar hububat ve mercimek alanlarında % 50-60 oranında;

Kilis İlinin Erbeyli, Merkez ve Polateli İlçelerine ait 15 köyde 276 950 dekar hububat ve mercimek alanlarında % 50-60 oranında;

Kahramanmaraş, İlinin Merkez İlçesine ait 5 köyde 35 720 dekar alanında % 50-80 oranında;

Mardin İlinin Merkez, Derik, Kızıltepe, Nusaybin, Yeşilli, Savur ve Mazıdağı İlçelerine ait 426 köyde 2 071 750 dekar hububat alanında % 80-85 oranında

Şanlıurfa İlinin Merkez, Akçakale, Birecik, Bozova, Ceylanpınar, Halfeti, Harran, Hilvan, Siverek, Suruç ve Viranşehir İlçelerine ait 651 köyde 3 965 447 dekar hububat ve mercimek alanlarında % 50-60 oranında zarar meydana geldiği anlaşılmıştır.

5254 Sayılı Kanuna göre, çeşitli tabii afetlerden en az % 40 oranında zarar gören ve durumları il ihtiyaç komisyonlarınca tespit edilen çiftçilere, hububat ekili alanları için, tohumluk yardımı yapılabilmekte ve tohumluk borçları ertelenebilmektedir.

Söz konusu illerde hasar tespit çalışmalarına başlanılmış olup, tespitlerin kesinleşmesi sonucunda alınan il ihtiyaç komisyon kararına göre, zarar gören çiftçilerin ziraî kredi kuruluşlarına olan vadesi gelmiş tohumluk borçları, 10.4.1999 tarihinde yayımlanmış olan 99/12637 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı çerçevesinde, bir yıl faizsiz olarak ertelenecektir.

Tohumluk taleplerinin karşılanabilmesi amacıyla Tohumluk Karamame Taslağı da hazırlanmış olup, bu konudaki çalışmalar devam etmektedir. Karamamenin yayımlanmasından sonra, komisyon kararlarındaki tohumluk taleplerinin karşılanması mümkün olabilecektir.

Soru 3 : Çiftçilerin Ziraat Bankasına olan takipteki ve takipte olmayan borçlarının ertelenmesi konusunda bir çalışma var mıdır; varsa hangi aşamadır; yoksa geç kalınmamış mıdır?

Cevap : Bu konuda Ziraat Bankası Genel Müdürlüğünden aldığımız bilgilere göre, erteleme, üreticinin zorunlu ve olağanüstü sebeplerle tarımsal işletme veya ürünlerinin hasara uğraması ve bu durumun belge ile tevsik edilmesi kaydıyla alacağın, vadeden itibaren azami bir yıl sonra tahsilini öngören işlemdir.

Buna göre, kuraklık, hastalık veya herhangi bir sebeple tarımsal işletme veya ürünü en az % 40 oranında hasara uğrayan ve bu hasarları, il veya ilçe hasar tespit komisyonlarınca tespit edilen üreticilerin, Ziraat Bankasına olan günü gelmemiş borçları, bir yıl süreyle ertelenmektedir.

Bir de; ertelenme nedenleri bulunmama ile birlikte, makûl ve önceden tahmini mümkün olmayan hallerde, Ziraat Bankası o yılki alacak için üreticilere, vade tarihinden itibaren bir yıla kadar ek süre verebilmektedir. Ek süre verilmesini gerektiren haller : Ürünün çalınması, çürümesi, yanması ile işletmenin düşük gelir elde etmesi ve borcu ödeyecek başka gelire sahip olmaması gibi nedenlerdir.

Erteleme veya ek süre verme, üreticinin talebi üzerine gerçekleşmektedir. Ertelenen veya ek süre verilen alacaklar için uygulanan faiz oranı, yürürlükteki faiz oranına, Merkez Bankasından alınamayan destekleme primi oranında eklemeye yapılarak hesaplanmaktadır.

Bunların dışında; durumları, "98/10833 Sayılı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilerin Borçlarının ertelenmesi" ile "Çayır-Mera Hayvancılığı Yapan Çiftçilerin hayvancılık Kredi Borçlarının Ertelenmesi" ve 99/12637 Sayılı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilerin Borçlarının Ertelenmesi" Hakkındaki Bakanlar Kurulu Kararları kapsamına giren çiftçilerin Ziraat Bankasına olan borçları da, bir yıl süre ile ve faizsiz olarak ertelenebilmektedir.

Ayrıca, borçları kanunî takipte olan üreticilerin, talep etmeleri ve borçlarının 1/5'ini yatırmaları halinde, Ziraat Bankasına olan borçları bir yılı geçmemek üzere taksitlendirilebilmektedir. Bu durumda, alacağa uygulanan faiz oranı, yürürlükteki faiz oranına, % 30 cezai faiz eklenerek hesaplanmaktadır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

27 NCI BİRLEŞİM

30 . 6 . 1999 ÇARŞAMBA

Sant : 15.00

1

BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Meclis araştırması önermeleri (10/19, 10/20, 10/21)

2

ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3

SEÇİM

4

OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5

MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

1. — Yozgat Milletvekili İlyas Arslan ve 20 arkadaşının, Yozgat ilinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1)

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

2. — Balıkesir Milletvekili İsmail Özgün ve 23 arkadaşının, esnaf ve sanatkârların sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2)

3. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 21 arkadaşının, THY'nın zarar etmesinin nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3)

4. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 22 arkadaşının, BAĞ - KUR'un içinde bulunduğu sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4)

5. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 23 arkadaşının, DDY'nın zarar etmesinin nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/5)

6. — Bursa Milletvekili Ali Rahmi Beyreli ve 20 arkadaşının, amatör sporun sorunlarının araştırılarak aksaklıkların tespit edilmesi ve alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6)

7. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, eğitimin sorunları ile uygulanan eğitim politikalarının araştırılması ve alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7)

8. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin ve 22 arkadaşının, yumurta üreticilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/8)

9. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin ve 22 arkadaşının, ithal kömür uygulamasının yeniden değerlendirilmesi ve kömür üreticilerinin içinde bulunduğu durumun araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/9)

10. — Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır ve 31 arkadaşının, tekstil ve konfeksiyon sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlen-

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

mesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/10)

11. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 20 arkadaşının, SSK'nın bugünkü durumunun araştırılarak yeniden yapılandırılması için alınması gereken tedbirleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/11)

12. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 23 arkadaşının, Emekli Sandığı'nın sorunlarının araştırılarak yeniden yapılandırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/12)

13. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, yeraltı ve yerüstü su kaynaklarımızın daha etkin kullanımını sağlamak ve komşu ülkelerle olan su sorununa çözüm bulmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/13)

14. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, trafik kazalarının önlenmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/14)

15. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, işsizlik ve yoksulluk sorununun araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/15)

16. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, köylerin sorunlarının araştırılarak köy kalkınması ile ilgili alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/16)

17. — Bayburt Milletvekili Suat Pamukçu ve 36 arkadaşının, telefonların yasa dışı olarak dindenildiği iddialarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/17)

18. — İstanbul Milletvekili Ayşe Nazlı Hıncak ve 23 arkadaşının, bazı basın kuruluşlarının kamu imkânlarından baskı kurmak suretiyle yararlandıkları iddiaları konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/18)

SÖZLÜ SORULAR

1. — Giresun Milletvekili Turhan Alçelik'in, Giresun ilinin doğal afet bölgesi kapsamına alınıp alınmayacağına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/1)
2. — İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, üniversite sınav soru kitapçığının çalınması, nedeniyle yürütülen soruşturmaya ilişkin Milli Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/2)
3. — Bursa Milletvekili Faruk Çelik'in, Bursa ilindeki SSK'na tabi sigortalıların sağlık hizmetlerine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/3)
4. — İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, Almanya'da yaşayan Türk vatandaşlarının yurda giriş çıkışlarında karşılaştıkları sorunlara ilişkin Dışişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/4)
5. — İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, iç ve dış borç miktarına ve iç borçlanma faiz oranlarına ilişkin Devlet Bakanından (Hikmet Uluğbay) sözlü soru önergesi (6/5)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**
